

- **Dr. Eyyüp YILMAZ ile Röportaj**
Röportaj : Murat ŞENER
- **Gelir İdaresi Reformu Üzerine Bazı Düşünceler**
Ahmet KARADAĞ
- **Türkiye'nin Yakın Gelecekte Dünyadaki Yeri**
İsmail ALTUNDAL
- **Sosyal Güvenlik Sisteminde Sorunlar ve Yeniden Yapılanma**
Resul KURT
- **Şehir Kurmak Bağdaş Kurmaktır**
Faruk DENİZ
- **e-sağlık**
Ali POLAT

NES
JENERATÖR
MAKİNA ELEKTRİK SAN. TİC. LTD ŞTİ.

ALIM - SATIM - KİRALAMA - PROJE - MONTAJ

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Dolapdere Sanayi Sitesi ada-22 No:30 İkitelli / İSTANBUL
Tel.: (0212) 549 34 71 Fax: (0212) 671 01 87 www.nesjenerator.com e-mail:nes@nesjenerator.com

**Siyasal Vakfı
Bülteni**

Yıl: 11, Sayı:17
Mayıs 2005

Sahibi

Siyasal Vakfı
Yönetim Kurulu Adına
Ömer AYDEMİR

Genel Koordinatör
Seyit Ahmet IŞKİN

Katkıda Bulunanlar
Ahmet KARADAĞ
Ahmet ŞAHİN
Ali POLAT
İhsan BAKIR
Mehmet CANPOLAT
Murat ŞENER
Ömer KURU

Teknik Hazırlık
Oluş Organizasyon
Reklamcılık Ltd.Şti.
0212 538 07 07

Grafik-Tasarım
Selçuk Demirkıran

Adres

Siyasal Vakfı
Kalenderhane Mah.
Darulelhan Sok. No: 8
Vezneciler /İST.
Tel: (0 212) 511 32 20
(0212) 511 32 21
Faks: (0 212) 513 88 38
(0 212) 521 25 77

e-mail

siyasal@siyasalvakfi.org
web
www.siyasalvakfi.org

Şan Ofset
Tel (0212) 289 24 24

Muhterem Mensuplarımız,

Aradan uzun zaman geçti. Hepinizin büyük bir özlemle Bültenimizin 17. Sayısını beklediğini biliyoruz. Birtakım teknik problemlerden kaynaklanan gecikmeler inşallah gelecek sayılarda yaşanmayacaktır. Bültenin daha sık aralıklarla ve daha düzenli bir periyotta çıkarılması için gereken gayret gösterilecektir. 17. Sayımız da özenle hazırlandı. Katkıda bulunan tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Vakıftan haberler bölümünde, İstanbul İftarı ve Genel Kurulumuz, Ankara İftarı, fakülte den haberler Ankara Toplantıları'ndan haberler, yeniden başladığımız "VEFA SOHBETLERİ", Kocaeli ve Sakarya gruplarımızdan haberler yer alıyor.

Bültenimizde, 1990 mezunumuz, Family Finans Teftiş Kurulu Başkanı Sayın Dr. Eyyüp YILMAZ Beyle yapılan keyifli bir röportaj var.

1992 dönemi mezunumuz Ahmet KARADAĞ'ın "GELİR [DARESİ] REFORMU" üzerine bir değerlendirme yazısıyla güncel bir konuyu incelediği bulunmaktadır.

Yine 1986 dönemi mezunumuz, Gümrük Muhafaza Başkontrolörü Sayın İsmail ALTUNDAL'ın "TÜRKİYE'NİN YAKIN GELECEKTE DÜNYADAKİ YERİ" konulu akademik bir çalışması yer alıyor.

1992 dönemi mezunumuz ve vakfımızın Yönetim Kurulu Üyesi Sigorta Müfettişi Sayın Resul KURT, "SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDE SORUNLAR VE YENİDEN YAPILANMA" konusuna ayrıntılı olarak ışık tutuyor.

2000 dönemi mezunumuz Sayın Faruk DENİZ' in "ŞEHİR KURMAK, BAĞDAŞ KURMAKTIR" konulu ilginç bir makalesi var.

Yazılarını ilgiyle takip ettiğimize inandığımız, 1995 mezunumuz Sayın Ali POLAT'ın "E-SAĞLIK" konulu çalışması, sağlık konusuna ilgi duyan duymayan herkese hitap eden güzel bir çalışma.

'PANO' bölümünde, mezunlarımız ve mensuplarımızla ilgili, en güncel gelişmeler yer alıyor.

Bültenimize katkıda bulunmak isteyen tüm mensuplarımızın katkılarına her zaman açık olduğumuzu bir kez daha hatırlatmakta fayda görüyorum. Bu vesileyle en kısa zamanda bültenimizin yeni sayılarında buluşmanın heyecanını şimdiden yaşıyoruz.

Bültenin hazırlanmasında maddi ve manevi katkılarını esirgemeyen tüm arkadaşlara yürekten teşekkür ediyorum, selam saygı ve muhabbetlerimi sunuyorum.

Ömer AYDEMİR
Yönetim Kurulu Başkanı

GELENEKSEL İFTAR PROGRAMLARIMIZ

Piknik...

Mezunlarımız arasındaki iletişimi güçlendirmek, şehrin yoğun iş stresinden bir günlüğüne olsun uzaklaşmak ve dinlenebilmek amacıyla her yıl düzenlenmekte olan ve geleneksel hale gelen Siyasal Vakfı pikniği bu yıl da; 5 Haziran 2005 Pazar günü, Tayakadın – Terkos (G.O.P. - İst.) piknik alanında yapılacaktır. Tüm mensuplarımız aileleriyle beraber davetlidir.

*Vakfımız tarafından ayrıca yiyecek ihtiyacını karşılamak üzere organizasyon yapılamayacağından, mensuplarımızın bu konuda tedarikli gelmesi gerekmektedir.

İrtibat Tel:

0 212 511 32 20 İlhan ÖZYÜREK

0 532 345 60 72 Ahmet KARADAĞ

0 505 200 77 04 Bekir KÖKSAL

Genel Kurul ve İstanbul İftarı

Vakfımızın her yıl gerçekleştirmiş olduğu Geleneksel İftar programlarımız bu yıl da iki İftar şeklinde gerçekleştirilmiştir. 23 Ekim 2004 Cumartesi günü İstanbul İftarı ve Genel Kurul birlikte İstanbul Büyükşehir Belediyesi Florya Sosyal Tesisleri'nde, İstanbul'da bulunan mensuplarımızın yanı sıra başta Ankara olmak üzere Türkiye'nin çeşitli şehirlerinden 300 civarında mensubumuzun katıldığı ve her yıl artan katılım ve heyecanla bu yıl da gerçekleştirilmiştir.

Programa çeşitli sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ve tanınmış simalar katılmış ve birer selamlama konuşması yapmışlardır. Genel Kurul ve Mütevelli Heyeti toplantılarının ardından

eski yönetim kurulu ibra edilerek yeni dönem için yönetim ve denetim kurulları seçilmiştir. Programın ardından bahçe düzenlemesi tamamlanmış olan Vakıf merkezine geçilmiş, burada da 100'e yakın mensubumuzun sıcak çay eşliğinde gecenin geç saatlerine kadar süren tatlı muhabbetlerinin ardından program sona ermiştir.

FAKÜLTEDEN HABERLER

Daha sonra 26 ekim 2004 Salı günü gerçekleştirilen yeni dönem ilk yönetim kurulu toplantısında görev dağılımı yapılmıştır. Buna göre yeni yönetim kurulu görev dağılımı şu şekilde gerçekleştirilmiştir:

Başkanlığa; Ömer AYDEMİR (1987), Başkan Yardımcılıklarına; Ömer KURU (1991), Bekir KÖKSAL (1994) ve Erol DİLAVER (1989), Genel Sekreterliğe; Seyit Ahmet IŞKIN (1995), Muhasipliğe; Mikail DOĞAN (1998), Yönetim Kurulu Üyeliklerine; Ahmet ÇINAR (1987), Ahmet ALBAYRAK (1988), Mustafa AK (1987), İlhan ÖZYÜREK (1984), Mehmet CANPOLAT (1995), Resul KURT (1992) ve İsmail GÜNER (1985) seçilmiştir.

Denetleme Kurulu'na da; Orhan BOSTAN (1984), İsmail KOÇAK (1985) ve Temindar AYTEKİN (1987) seçilmiştir.

Vakfımızın geleneksel iftarı ve genel kuruluna gerek şahsen katılan ve gerekse telefon, telgraf, faks vb. şekilde teveccüh gösteren mensuplarımıza teşekkür ediyoruz.

Ankara İftarı

Geleneksel iftarların ikincisi olan Ankara iftarı bu yıl da yoğun katılımıyla gerçekleştirilmiştir. 29 Ekim 2005 Cuma günü ASKİ Sosyal tesislerinde gerçekleştirilmiş olan iftara Ankara başta olmak üzere çevre illerden 100 civarında mensubumuz katılmış ve iftarda mensuplarımız hem güncel konuları tartışmış hem de hasret giderme imkanı bulmuşlardır.

Fakülteden Haberler

- 07.01.2005 Cuma günü yapılan İstanbul Üniversitesi Rektörlük seçiminde adaylardan Prof. Dr. Mesut PARLAK 743 oyla birinci, Prof. Dr. Faruk ERZENGİN 377 oyla ikinci ve Prof. Dr. Nur SERTER 334 oyla üçüncü oldu. YÖK tarafından ise ilk 6 içerisindeki 3 aday; 1. sırada Mesut PARLAK, 2. sırada Faruk ERZENGİN ve 3. sırada Yavuz ALANGOYA seçilerek 14.01.2005 tarihinde Cumhurbaşkanı'na gönderildi. Cumhurbaşkanı tarafından 17.01.2005 tarihinde, en çok oyu almış olan Mesut PARLAK İ.Ü. Rektörü olarak atandı.

- İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Feryal Orhan BASIK'ın görev süresinin dolması nedeniyle ayrıldığı Dekanlık görevine Prof. Dr. Faruk SÖNMEZOĞLU vekillik etmektedir.

3. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Kongresi (SBKY) İstanbul Üniversitesi'nde

- ODTÜ öğrencileri tarafından başlatılan ve bu yıl 3. düzenlenen SBKY Kongresi 27 Mart 2005 Pazar günü ODTÜ'de gerçekleştirilmiştir. Kongreye 25 üniversiteden öğrenciler katılmış ve kongrenin son bölümünde gelecek yıl kongrenin yapılacağı yer kararlaştırılmıştır.

ANKARA TOPLANTILARI

Gelecek yıl kongrenin ev sahipliğini İstanbul Üniversitesi kazanmıştır. 2006 yılında İstanbul'da yapılacak olan kongrenin organizasyonunu İ.Ü. Öğrenci Kültür Merkezi'nde faaliyet gösteren Diplomasi Kulübü ve SBF öğrenci temsilcileri üstlenmişlerdir.

Ankara Toplantıları Devam Ediyor

Siyasal Vakfı Ankara grubunu bir araya getiren aylık toplantılar kaldığı yerden devam ediyor. Yönetim kurulu üyemiz Mustafa AK'ın organize ettiği toplantılar her ay farklı bir konu ve konukla devam etmektedir.

Bir yıl içerisinde gerçekleştirilmiş olan bazı faaliyetler şunlardır:

Tarih	Konu	Konuşmacı
15.04.2004		Veysel Tiryaki (Altındağ Belediye Başkanı)
17.06.2004	Kamu Reformu	Ali Osman Sali (Balıkesir Milletvekili)
06.01.2005	Türkiye'nin Teknik Dış Yardım Politikaları	Musa Kulaklıkaya (TİKA Başkan Yardımcısı)
03.02.2005	Genel Sağlık Sigortası	Hüseyin Çelik (ÇSGB Bakan Danışmanı) Mehmet Tekinarslan (ÇSGB Bakan Danışmanı)
03.03.2005	Küreselleşme, Kültür ve Siyaset	Dr. Kudret Bülbül
07.04.2005	Afet Yönetimi	Mükerrem Ünüver (İçişleri Bak. İMİD Daire Başkanı)
27.01.2005	Kırgızistan İzlenimleri	Dr. Fahri Solak (TİKA Kırgızistan Koordinatörü)

Toplantılar; İzmir Cad. No:33/30 Kızılay ANKARA adresinde yapılmaktadır.

VEFA SOHBETLERİ

Vefa Sohbetleri

Vakfımızda geleneksel hale gelen Vefa Sohbetleri 2005 yılı ile tekrar başlamıştır. Çay, leblebi ve Vefa bozası eşliğinde, Vakıf merkezimizin sıcak ortamında gerçekleştirilen Vefa Sohbetlerimiz devam edecektir. Katılma imkanı olan tüm arkadaşlarımızın katılımını dileriz. Bu yıl düzenlenen Vefa Sohbetleri:

- Sayın Dr. Altay ÜNALTAY ile "Avrupa Birliği ve Avrasya Siyaseti" üzerine... Tarih: 07.01.2005
- (1984) mezunumuz, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Sayın Prof. Dr. Mahmut Erol KILIÇ ile "Tasavvuf ve Siyaset" üzerine... Tarih: 04.02.2005 – Cuma
- İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi 1987 mezunu, ANAR Araştırma Şirketi Genel Müdürü Sayın Dr. İbrahim USLU ile "Kamuoyu Araştırmaları" üzerine... Tarih :25.02.2005 – Cuma
- Sayın Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ ile "Açe Sumatra izlenimleri; Tsunami öncesi ve sonrası" üzerine...Tarih: 11.03.2005 - Cuma

Burs Faaliyetleri

Vakfımız bu yıl da her yıl olduğu gibi lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik, karşılıksız olarak burs vermeye devam etmektedir. Lisans için aylık 60 YTL. Yüksek Lisans ve Doktora için aylık 100 YTL. olarak verilen burslar ile öğrencilerin problemlerine biraz olsun çözüm bulunmaya çalışılmıştır.

Bu yıl da Fakültemiz Yönetim Kurulu'na 5 kişilik burs kontenjanı tanınmış, bu bağlamda Başkan Yardımcısı Bekir Köksal ve Denetleme Kurulu üyesi Orhan Bostan yönetimi temsilen İ.Ü. S.B.F. dekanı Prof. Dr. Feryal Orhan Basık'ı ziyaret etmişlerdir. Fakülte Yönetim Kurulu da 5 öğrencinin adını vakfımıza bildirmiş ve bu 5 öğrenciye burs tahsis edilmiştir.

Vakfımız her yıl daha fazla burs verme amacındadır. 2005-2006 yılında da burs verilmeye ve imkanlar dahilinde miktar ve sayı artırılmaya çalışılacaktır. Bu konuda yardımda bulunan mensuplarımıza teşekkür ediyor, diğer mensuplarımızı da burs vermeye davet ediyoruz.

Prof. Dr.Nazif KUYUCUKLU Hocayı Ziyaret

Rahatsızlığı sebebiyle evinde istirahat eden emektar hocamız Prof. Dr. Nazif Kuyucuklu Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer Aydemir, Başkan Yardımcımız Ömer Kuru ve mensubumuz Doç. Dr. Recep Seymen'den oluşan bir heyet tarafından ziyaret edilmiştir. Kıymetli hocamıza acil şifalar diliyoruz.

KOCAELİ ve SAKARYA BÖLGESİNDEN HABERLER

Kocaeli Ve Sakarya Bölgesi'nden Haberler

Güney Asya'ya Yardım

Güney Asya'da 25 Aralık'ta meydana gelen büyük deprem felaketi sonrası düzenlenen değişik kampanyalara bir destek de Kocaeli bölgesi mezunlarımızdan geldi. Mezunlarımız topladıkları yardımları banka hesabına yatırmış, yatırılan paranın dekontu Kandıra Kaymakamı Mehmet Sarıcan, Yrd. Doç. Dr. Tahir Büyükkakin, Ahmet Şahin ve Murat Öztürk tarafından Kızılay İzmit Şube Müdürü Nedim Tezcan'a teslim edilmiştir.

Derince'de Ceza Kanunu anlatıldı

İ.Ü. S.B.F. Mezunları Kocaeli Grubunun Derince'de düzenlediği ve Kocaeli Cumhuriyet Başsavcısı İbrahim Ethem Dikmen'in verdiği "AB'ye Adaylık Sürecinde Yeni Ceza Kanunu" konulu konferans yoğun ilgi gördü.

Antalya'dan Gelişmeler...

1987 mezunumuz Oğuzhan TAŞKESEN'in Defterdar olarak görev yaptığı Antalya ilinin Türkiye toplam vergi tahsilat gelirleri içindeki oranı % 96'dan % 115'e çıkmıştır. Bir başka deyişle %19'luk bir artış yaşanmıştır. Ayrıca Antalya ilinin vergi gelirlerinin giderleri karşılama oranı %130'dan %149'a yükselmiştir.

Dr.Eyyüp YILMAZ ile Röportaj

İ.Ü.S.B.F. 1990 Mezunu-Family Finans Teftiş Kurulu Başkanı

Röportaj : Murat ŞENER

1- Eyyüp Bey, sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

1966 yılı Çorum / Kargı doğumluyum. Tahsil hayatımın tamamı İstanbul'da geçti. İ.Ü. Siyasal'a 1986 yılında girdim ve 1990'da mezun oldum. Derlerin tamamına devam ettim. Okulu bitirince müfettişlik imtihanlarına katıldım. Evliyim ve üç çocuğum var.

2- Fakülte sonrası profesyonel ve akademik hayatınızdan bahsedebilir misiniz?

1991 yılı başında Esbank'ta müfettiş yardımcısı olarak iş hayatına başladım. Bankada şube müdür yardımcılığı, müfettişlik, Kredi Kartları Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Başkanlığı görevlerinde bulundum. 2002 yılı başında Family Finans Kurumunda Teftiş Kurulu Başkanı olarak görev aldım, aynı görevimi devam ettiriyorum.

Okulu bitirdikten sonra ve iş hayatıyla birlikte İstanbul İşletme Fakültesi'nde yüksek lisans ve Marmara Üniversitesi Uluslar arası İktisat Bölümü'nde doktoramı tamamladım. Doktora tezimin konusu "Türkiye'de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomiye Etkileri" dir. Tezim daha sonra Türkmen Yayınevi tarafından kitap olarak yayınlanmıştır. Kredi kartlarıyla ilgili yayınlanmış makalelerim bulunmaktadır.

3- Ayrıca, Türkiye İç Denetim Enstitüsü'nde aktif görev yaptığınızı biliyoruz. Bize oradaki faaliyetleriniz hakkında da bilgi verebilir misiniz?

İş hayatımın büyük bir kısmı teftiş ve denetim alanında geçti. Bu nedenle denetimle ilgili konularda yeni konular öğrenmek ve meslektaşlarımızla tecrübelerimizi paylaşmak amacıyla TİDE'ye üye oldum. Bildiğiniz gibi TİDE, iç denetim alanında uluslararası bir kimliğe sahip, iç denetçilik sertifikası verme ehliyeti olan ve iç denetim ve iç denetçilerin yararına çalışan aktif bir dernek olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. TİDE'de zamanımın elverdiği ölçüde bazı alt komisyonlarda ve Disiplin Kurulu'nda görev yaptım. Halen dernekte Disiplin Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktayım.

4- Akademik hayata da atılmış olmanıza rağmen fiilen bankacılık sektöründe bulunmanız özel bir tercih midir?

Doktorayı tamamladığım Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslar arası İktisat Bölümü'nde yüksek lisans öğrencilerine 3 yıl boyunca bankacılık konusunda part time ders verdim. Akademik hayatta devamlı olarak görev yaptığım çok doğru bir ifade olmaz. İş hayatına bankacılık sektöründe başladım, sektörde krizler yaşadık ve çok şeyler öğrendik. Bankacılık gerçek aracılık fonksiyonunu yerine getirebilmiş olsa, esasen çok zevkli bir meslek. Ülkemiz gibi tasarruf ve sermaye birikimin kısıtlı olduğu gelişmekte olan ülkelerde bankacılık kilit bir sektör. Kıt kaynakların

Türkiye ekonomisi geçmiş dönemde bazı badirelerden geçti. Son birkaç yıl içinde bazı makro ekonomik göstergelerde olumlu neticeler alındı. Özellikle enflasyon ve büyüme konusunda başarı sağlandı. Bu istikrar ortamının sürdürülebilir olması için işsizlik, iç ve dış borçlar, cari açık gibi konularda yapılması gereken daha çok iş var.

gibi konularda yapılması gereken daha çok iş var.

usta ellerde kılı kırk yarararak değerlendirilmesi ve ülke ekonomisine kanalizasyonu çok önemli bir husus olarak değerlendiriyorum.

5- Akademisyen bir bankacı olarak, Türkiye ekonomisinin son geldiği noktayı özellikle finansal kesim açısından değerlendirebilir misiniz?

Türkiye ekonomisi geçmiş dönemde bazı badirelerden geçti. Son birkaç yıl içinde bazı makro ekonomik göstergelerde olumlu neticeler alındı. Özellikle enflasyon ve büyüme konusunda başarı sağlandı. Bu istikrar ortamının sürdürülebilir olması için işsizlik, iç ve dış borçlar, cari açık

gibi konularda yapılması gereken daha çok iş var. Ülkemizde mali kesim uluslar arası ölçekte mukayese edildiğinde oldukça zayıf bir seviyededir. Toplam mali kesim büyüklüğümüz Avrupa'daki büyük bir bankanın dörtte biri kadar. Her geçen gün daha hızlı dönen küresel dünyada rekabet edebilmek ve ülkeler arasında spekülatif amaçlı fon hareketlerine karşı dirençli olabilmek için daha büyük ve derinliği olan bir mali sektöre ihtiyacımız vardır.

Ülkemizdeki toplam mali sektörün yaklaşık % 93'lük kısmını TCMB ve bankalar oluşturuyor. Geriye kalan kısım ise, Özel Finans Kurumları, sigorta şirketleri, leasing, factoring, tüketici finansman şirketleri gibi diğer finansal kurumlar tarafından paylaşıyor. Yani ülkemiz mali kesiminde bir derinlik sorunu var. Gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında, kurum ve ürün çeşitliliği yetersiz, sıcak paradan kolayca etkilenen, kamu ağırlığının oldukça yüksek olduğu ve özkaynak yetersizliğinin önemli bir sorun olduğu bir piyasa sözkonusudur.

Türkiye'de mali sektörün gelişmesi için ekonomik ve siyasal istikrarın kalıcı olarak sağlanması gerekir. Reel kesim ile mali kesim birbirinden tamamen ayrılan piyasalar değil. Birbirlerinden son derece etkilenen bir yapı sözkonusudur. Bankacılık, vücudun kan damarları gibi reel kesimdeki nakit akışını sağlayan ve reel sektöre finanse eden bir sistemdir. Ayrıca, finansal sektörün gelişmesini engelleyen en önemli konu kayıt dışı ekonomidir. İşlemlerin kayıt altına alınması ve tüm ödemelerin bankacılık sistemine aktarılması sektöre çok önemli katkı yapabilecektir. Bir de vatandaşlarımızın yurt dışı banka ve finans kurumlarında tuttıkları yabancı para cinsinden paraların da ekonomiye kazandırılması gerekir. Vatandaşlarından bir kısmının güven endişesi nedeniyle parasını yurt dışında tuttuğu bir mali sistemde, yabancılardan çok fazla fedakarlık beklemek kanaatimce pek doğru bir yaklaşım değildir.

6-Finansal derinliğin sağlanması açısından ÖFK'ların yeteri kadar etkin olduğunu düşünüyor musunuz?

Finansal derinliğin sağlanması için sadece ÖFK'lar değil, diğer finansal kuruluşların da kayda değer pay alması gerekir. Mali kesim yukarıda da belirttiğim gibi ağırlıklı olarak bankaların

hakimiyeti altındadır. Leasing, faktoring, sigorta şirketleri, aracı kurumlar ve tüketici finansman şirketleri ve ÖFK'ların piyasada daha etkin olması finansal derinliğin temin edilmesi açısından önem taşımaktadır.

Özel Finans Kurumları, özellikle bankalar kanunu kapsamına alınmalarını müteakip, ciddi oranda büyüme temayülüne girmişlerdir. 2004 yılı sonu itibarıyla ÖFK'lar 4,5 milyar dolarlık aktif büyüklüğüne ulaşarak, ilk kez tüm bankacılık sektörünün % 3,5'ine ulaşabilmişlerdir. Ülkemizde ÖFK'ların faaliyette bulunmasını fırsat eşitliğinin güçlü bir ifadesi olarak değerlendirmek gerekmektedir. Finansal derinliğin sağlanması açısından bugün itibarıyla ÖFK'ların yeteri kadar etkin olduğunu düşünmüyorum, potansiyelin altında bir hacme sahiptirler.

7- Kredi Kartları konusunda yayımlanmış bir kitabınız var. Türkiye'de kredi kartları ile ilgili özellikle son dönemlerde bazı tartışmalar olmaktadır. Alıngücü sınırlı olan insanların sabit gelirlerine karşılık çok fazla sayıda kredi kartı sahibi olmaları nedeniyle yaşanan sosyal ve ekonomik sıkıntılardan bahsedebilir misiniz?

Yurt dışında 1950'li yıllardan itibaren kullanılmaya başlanan kredi kartı, ülkemizde yoğun olarak 1990'lı yılların başından sonra kullanılmaya başlandı. Yani bizim vatandaşımız neredeyse 40 yıl sonra kredi kartına alıştı. Diğer ülkelerin 40 yıllık kart kullanım tecrübesi sürecini biz vatandaş olarak yaşayamadık. 1990 lı yılların başında bankalarımız Türk halkını kredi kartı ile tanıştırdı. Ancak halkımız kart kullanımına ve kart kültürüne alışkın değildi. Bu nedenle bazı kart sahipleri reklamların da tesiri ile tüketim çılgınlığına ve alışverişin cazibesine kapılarak gelirlerinin üzerinde harcama yapmışlardır. Yani kredi kartları, gelirleri giderlerine yetmeyen bazı kişiler için kısa vadeli bir kurtuluş reçetesi ve özellikle dar geliri vatandaşlarımızın hayatlarını idame ettirmelerini sağlayabilecekleri bir ürün gibi görülmüştür.

Türkiye, toplam kredi kartı sayısındaki artışta Avrupa ülkeleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. BKM verilerine göre 2004 yılı sonu itibarıyla Türkiye'deki toplam kredi kartı sayısı 26.681.128 adet, banka kartı sayısı 43.084.994 adet, ATM cihazı sayısı 13.544 adet, POS cihazı sayısı ise 912.118 adettir. Kredi kartlarıyla yapılan toplam alışveriş tutarı ise 65 milyar 688 milyon Yeni Türk Lirası düzeyindedir. Kredi kartı sayısının artışına bağlı olarak POS, ATM ve debit kart sayısında da ciddi artışlar kaydedilmiştir. Yani halkımız geçen 15 yıllık dönemde plastik kartlara büyük teveccüh göstermiştir. Gelir dağılımdaki eşitsizlik, sürekli tüketimi teşvik eden sosyal ortam ve kart kullanma kültürünün olmaması nedeniyle bugün birçok kart hamilli ödeme sorunuyla karşı karşıya kalmıştır.

Bilindiği gibi ülkemiz Kıta Avrupası hukuk sisteminde olduğu için mümkün mertebe her konuyu kanunla düzenlemektedir. Plastik kartlar konusunda 15 yıllık bir uygulama ve piyasada kullanımda olan milyonlarca plastik karta rağmen konuyla ilgili bir kanuni düzenleme yapılmamıştır. 1995 yılında "Banka ve Kredi Kartları Kanunu Tasarısı" hazırlanmasına rağmen, geçen 10 yıllık sürede yasalaşmamıştır. Piyasa bu konuda uzun süreden buyana bir beklenti içerisinde kalmıştır.

Kredi kartı, ödeme gücü olan itibarlı kişiye verilir, kişilerin gelirlerinin üzerinde kart kullanması sistemin doğasına aykırı bir uygulamadır. Kredi kartı, olmayan bir paranın harcanması anlamına gelmediği gibi bu kartların temel amacı ödeme aracı olmasıdır. Kredi kartının temel fonksiyonu ödeme aracı olmasıdır, kredi fonksiyonu ise bence tali bir fonksiyondur.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun hazırladığı kanun taslağı zorunlu ama geç kalmış bir çalışmadır ve kamuoyunda gerektiği kadar olayın tarafları tarafından tartışıldıktan sonra yasalaşması gerekir.

Kredi kartı, ödeme gücü olan itibarlı kişiye verilir, kişilerin gelirlerinin üzerinde kart kullanması sistemin doğasına aykırı bir uygulamadır. Kredi kartı, olmayan bir paranın harcanması anlamına gelmediği gibi bu kartların temel amacı ödeme aracı olmasıdır. Kredi kartının temel fonksiyonu ödeme aracı olmasıdır, kredi fonksiyonu ise bence tali bir fonksiyondur.

Kredi kartlarıyla ilgili sorunların bu boyutlara gelmesinde olayın tüm taraflarının belirli derecede kusurlu olduğu kanaatindeyim. Bankalar kart verirken daha titiz olmalı, vatandaş alışverişin büyümesine kapılmamalı, yaptığı harcamayı birgün ödeyeceğini unutmamalı, yetkili merciler hukuki düzenlemeleri zamanında yapmalı, tüketici koruma dernekleri ve meslek kuruluşları da kart sahiplerini kart kullanımı konusunda bilinçlendirerek eğitmeleri gerekmektedir.

Kredi kartı insanların hayatını kolaylaştırmak için ödemelerde kullanılmak üzere çıkarılmış en önemli ödeme araçlarından biridir. Kredi kartlarının ödeme aracı değil de hayatı idame ettirme aracı olarak görülmesi son derece sakıncalı bir konudur.

Ülkemizde plastik kart hacmindeki olumlu gelişmelere ve kart kuruluşlarının kapsamlı tedbirlerine rağmen çok sayıda sahtekarlık, dolandırıcılık ve kötüye kullanım söz konusudur. Bankaların bu tür işlemlerden dolayı büyük finansal kayıpları ortaya çıkmaktadır. Bankalar bu tür kayıplarını azaltmak için kart kullanıcıları ve işyerleriyle yaptıkları sözleşmelere haklı olarak kendi lehlerine olan hükümler koymaktadırlar. Bu konuda tüm tarafların hak ve menfaatlerini dengeli şekilde gözetene yasal desteğe çok kısa sürede ihtiyaç vardır. Bu nedenle kamuoyunda tartışmaya açılan kanun taslağının plastik kart sektörünün ihtiyaçlarını karşılayabileceğini düşünüyorum. Plastik kartların ekonomik ve mali sistem için çok önemli faydalarının olduğunu, bilinçli kullanıldığı takdirde kişilerin hayatını kolaylaştırıp, hayat kalitesini artırdığını ve kayıtdışı ekonomiyi azaltan çağdaş ödeme aracı olduğunun unutulmaması gerektiğini düşünüyorum. Bilinçli kullanılması durumunda plastik kartlar, kart sisteminin tüm tarafları için sayısız yararları olan vazgeçilemez finansal araçlardır.

8-Ülkemizdeki kredi kartı uygulamaları ile AB standartlarındaki benzerlikler/terslikler hakkında bilgi verebilir misiniz?

Öncelikle şunu ifade edeyim ki, bir bankaya kredi kartı almak için müracaat eden kişilere ait AB de çok zengin bir bilgi bankası var ve bankalar kart vermeden önce kişinin geçmiş performansı, mali gücü ve ticari itibarı hakkında bedelini ödemek ve bu bedeli de kartı talep eden kişiden alarak kolaylıkla bilgi toplayabilmektedir. Ülkemizde maalesef bu tür bir data bankası bulunmamaktadır. Kredi Kayıt Bürosu, bu hizmeti sadece üyelerine sunmaktadır. AB ölçeği ile karşılaştırıldığında hizmet veren kuruluş sayısı ve hizmeti kolaylaştıran bilgi bankası ülkemizde yetersizdir.

AB de kredi kartı her talep eden kişiye değil, ödeme gücü olan itibarlı kişilere verilmektedir. Kredi kartı verilirken kart masrafları kart sahiplerine büyük oranda yansıtılmaktadır. Kredi kartı kullanımı konusunda bilinçli olan ve bu kültüre sahip kişilerin normal koşullarda ödeyememe sorunuyla karşılaşmaları çok nadirdir.

Burada özellikle belirtmek istediğim bir konu da, AB de işyerlerinde bizde olduğu 5-6 adet POS cihazının bulunmadığıdır. Bizde bir işyerine birçok banka POS cihazı vermektedir. Ayrıca, aynı cadde üzerindeki birçok banka şubesinin önünde yeterince aktif kullanılmayan çok sayıda ATM cihazı atıl şeklindedir. Birçok AB ülkesinde böyle bir israf söz konusu değildir. POS ların ortak kullanımını sağlamak için farklı oluşumlara gidilmiştir. Bizde de benzeri çalışmalar başlatılacağına dair basında son dönemde bazı haberler çıkmıştır. Plastik kart faaliyetinde verimliliğin sağlanması için kitabımda ve bazı makalelerimde de konuya dikkat çektiğim gibi, tamamına yakın kısmı yurt dışından ithal edilen POS, ATM ve kart basım cihazlarının bankalar arasında ortak kullanımına imkan veren bir yapı kurulmalıdır. Mevcut yapı, ülkemiz kaynaklarının yurt dışına aktarılmasına imkan sağlamaktadır. Bu durum bankalarımızın plastik kart faaliyeti maliyetlerinin artmasına neden olmaktadır. Bence bankalar yurt dışından bu cihazları almada rekabet etme yerine, hizmet kalitesinde rekabet etmelidirler.

AB ülkelerinde kredi kartının yanında debit kartlar da (banka kartı-ATM kartı) alışverişlerde çok yoğun şekilde kullanılmaktadır. Ülkemizde alışverişte banka kartı uygulaması yüksek enflasyon nedeniyle henüz yaygınlaşmamıştır. Bizde vatandaş maaşını ATM den çektikten sonra nakit ödemek suretiyle marketten ya da başka yerden alışveriş yapmaktadır. Halbuki banka kartını da güvenli şekilde alışverişte kullanma imkanı bulunmaktadır. Bu konuda da bilgi açığı bulunduğu kanaatindeyim. Bugün Türkiye'de harcamaların büyük bir bölümü nakit olarak yapılmaktadır. Kredi kartlarının tüketimde kullanılma oranının % 20'ler seviyesinde olduğu söylenmektedir. Bu durum AB ile mukayese edildiğinde çok yetersiz bir oran söz konusudur. AB de özellikle büyük kupürü paralar neredeyse hiç kullanılmamaktadır. Ayrıca, Türkiye akıllı kart kullanımında AB'nin oldukça gerisinde seyretmekte, piyasada daha çok manyetik bantlı kartlarla alışveriş yapılmaktadır. Son dönemde uluslar arası kart kuruluşlarının zorlamasıyla EMV uyumlu akıllı kart kullanımında artış olduğu da bir hakikattir.

9- Elektronik kartların geleceğinde ne görüyorsunuz? (Kartlarla daha neler yapılabilecek ve ne tür kartlar çıkacak).

Plastik kartlar diyorum ama, çevreye verdiği zarar nedeniyle gelecekte bu kartların çevreye zararı olmayan bazı maddelerden yapılması muhtemeldir. Ayrıca, gelecekte yaygın olarak fiziki kartlar yerine sanal kartların piyasada kullanılacağını düşünüyorum. Bence toplumların sosyal gelişmişliklerine paralel olarak bu kartlar hayatımızın her alanına girecektir. Ayrıca, bir kart üzerine yerleştirilen çip vasıtasıyla, bunlar birçok amaca hizmet edebilecektir. Bugün ülkemizde ve dünyada bazı akıllı kart uygulamaları mevcuttur. Cüzdanda onlarca plastik kart yerine, tek bir çipli kart ile sağlık, kimlik, banka, ehliyet, iş giriş vb birçok amaca yönelik işlemler yapılması mümkün olacaktır. Uzun vadede nakit, çek, ve senedin yerini fiziki veya sanal kartlar alacaktır.

10- Sizce kağıt para bir gün ortadan kalkacak mı? Ya da elektronik para kağıt paranın yerini alacak mıdır? (Eğer öyle ise) bu durumun para politikaları uygulamalarına, para arzına ne tür etkileri olabilir?

Bugün dünyada ekonomilerin ve ülkelerin medenileşme ve gelişmişlik düzeyini belirleyen kriterlerden biri olarak piyasada dolaşan nakit paranın azlığı görülmektedir. Piyasada ne kadar az nakit varsa o toplum o derecede gelişmiş anlamına gelmektedir. Bence gelecekte piyasada nakit para hiç kullanılmayabilecek ve nakitsiz toplumlar ortaya çıkacaktır.

Kayıt dışı ekonominin azalması ve tüm ödemelerin bankacılık sistemine kanalize edilmesi durumunda (kasalarda minimum seviyede nakit olacak) insanlar kağıt paraya ihtiyaç duymayacaklar

ve çip kartlar sayesinde de bozuk paraya ihtiyaç kalmayacaktır. Çocuk harçlıkları dahi çip kartlar kullanılarak verilecektir. Plastik kartların kayıt dışı ekonominin azaltılmasına da çok önemli katkısı olacağı kanaatindeyim. Elektronik paranın kağıt paranın tamamıyla yerini alması durumunda, yani kayıt dışı ekonominin sifıra yakın olduğu bir ekonomide para arzı gibi bir sorunla karşılaşabileceğini sanmıyorum. Zira her türlü gelir ve gider kayıt içinde yani sistemde olduğundan ve bu kartların limitleri düzenleyici otoriteler tarafından bilindiğinden sıkıntı çıkmayacaktır. Eğer etkin bir denetim ve gözetim olmaz ve kayıt dışı işlemler söz konusu olursa para arzının kontrolünde sorun yaşanabilir. Plastik kartların kayıt dışı ekonomiyi azaltma konusunda en etkili ödeme aracı olduğunu da burada belirtmek gerek..

11- 2004 yılı banka birleşmeleri açısından heyecan verici bir yıl oldu. Türk bankacılığında yabancı ortaklıkların artması hususundaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Daha önce de belirttiğim gibi Türk bankacılık sektörü dünya ölçeğinde ulaştığı hacim açısından oldukça zayıf bir düzeydedir. Uluslar arası rekabet yapılabilmesi için gerek yerli bankalar kendi aralarında ya da yabancı bankalarla ortaklık yapılması kanaatimce faydalı olacaktır. Bu birleşme ve ortaklıklar yapılırken bankaların gerçek değeri ortaya konulabilmeli ve ülkemiz kaynakları korunmalıdır. Türk bankacılığında yabancı ortaklıkların belirli seviyeye kadar artması, sektöre yeni kaynak girmesi, yeni ürün ve hizmetlerle tanışılması, uluslararası rekabete açılma ve hizmet kalitesinde iyileşme bakımından fayda sağlayacaktır.

12- Yeni mezun arkadaşlarınıza tavsiyeleriniz nelerdir?

Yeni mezun arkadaşlarımla, her açıdan kendilerini yetiştirmiş olmak kaydıyla hedeflerini büyük seçmelerini, vizyonlarına ulaşma konusunda hiçbir şeyden vazgeçmemelerini, öğrenilen her bilginin kendilerini daha zengin kılacağını, hayata iyimser gözle bakabilmelerini, olumsuzlukları değil de daha pozitif şeyleri görmeleri gerektiğini, her zaman şimdiki daha iyi değerlendirmeleri gerektiğini, zamanın, sağlığın ve kaynakların iyi kullanılmadığı takdirde geri gelmeyeceğini hatırlamalarını ve bilmelerini diliyorum. Çok seçkin bir üniversite ve fakülte eğitim gördüklerinin bilincinde olmalarını hatırlatmak istiyorum. "Farkı, fark yapar" atasözünü doğrulayan bir şekilde bizi de farklı kılan unsurun fakültemizin kalitesi olduğunu belirtmek gerekir. Ayrıca, bugün üniversite imtihanına girseydim, ilk sırada yine İÜ SBF'yi tercih edeceğimi ifade etmek istiyorum. Fakülte de halen okuyan öğrenci arkadaşlarıma, yeni ve eski mezun arkadaşlarıma ve özellikle fakültemizde görev yapan mümtaz hocalarıma başarı, sağlık ve mutluluklar dilerim.

Bizi hayata hazırlayan hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Bana bu fırsatı verdiğiniz için Siyasal Vakfı Yönetimi olarak sizlere de ayrıca teşekkür ederim.

GELİR İDARESİ REFORMU ÜZERİNE BAZI DÜŞÜNCELER

Ahmet KARADAĞ
İ.Ü.S.B.F. 1992 Mezunu

güncel

13

Ülkemizde Gelir İdaresinin yeniden yapılanmasına(Re-organization) ilişkin arayışlar yaklaşık yarım yüzyılı aşkın bir süredir devam etmekte ve yasal düzenleme çalışmaları günümüzde de sürdürülmektedir. Bu çalışmalar Vergi İdaresini, kamu finansman ihtiyacının temel dinamikleri ve ülke ekonomisinin gerekleri doğrultusunda bir yenilenmeye tabi tutma ve uyumlaştırma gayretleri olarak göze çarpmaktadır.

1950'li yıllarda başlayan yeniden yapılanma(yada yapılandırma) çalışmaları birçok araştırma ve rapora(White Raporu gibi) dayanmakta ve sosyo-ekonomik değişime uygun bir gelir idaresi tesis edilmeye odaklanmaktadır. Bahse konu çalışmalar Maliye Bakanlığı bürokratları ve ülkemizin üyesi olduğu uluslararası kuruluşların(IMF Gibi) uzmanları tarafından koordine bir şekilde yürütülmüş ve nihayet günümüzdeki merhaleye gelinmiştir.

Diğer alanlardaki yenileşme arayışlarında olduğu gibi Gelir İdaresinin Yeniden yapılanması konusunda da içsel dinamikler yerine dışsal taleplerin, hatta zorlamaların belirleyiciliği ülke insanının onurunu ve öz güvenini zedelemektedir. Bu çalışmaları her ne kadar toplumsal ihtiyaçlara cevap arayışı olarak tanımlasak da, toplumdaki ziyade uluslararası mekanizmaların taleplerinin daha ağır bastığı ve her bir konseptte sosyal yapının biraz daha kırılganlaştığını gözlemlemekteyiz.

Ülkemiz kamu maliyesi açısından bakıldığında, sürekli ve kronik kamu finansman açıkları(Bütçe açığı)nın sağlıklı bir şekilde finanse edilememesi, gelir-gider dengesinin sağlanamamasının sonucu olarak girilen borç-faiz-borç sarmalının kırılmaması çok ciddi bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. İç ve dış borçlanmanın getirdiği finansal yük kadar bozulan gelir dağılımı ve iç dengelerin sonucu olarak sosyal ve ekonomik kırılganlık belirli dönemlerde "kriz" boyutuna ulaşmaktadır.

Ankara Ticaret Odasının Nisan başlarında açıkladığı araştırma da yaşanan ve sayıları 15'i bulan ekonomik krizlerin ülke ekonomisini küçülttüğü; sabit gelirli kesimin GSMH'dan aldığı payın bir kısmını daha kaybettiğini ortaya koymaktadır. Bu kriz ortamlarında başvurulan önlemlerden biri olan vergi artışlarının, daha ziyade dolaylı vergilerde yoğunlaşması, yansıma etkisi ile nihai tüketicinin üzerindeki yükü artırmaktadır. Özellikle ekonomik kayıtdışılığın % 50'nin üzerinde olduğunu da dikkate alırsak ekonomik krizlerin vergisel boyutu yanında sosyal boyutlarının dikkatle incelenmesi gereği aşikardır.

Sadece vergi politikalarının ve vergi dairesinin verimsizliği üzerine kurgulanamasa da ekonomik kırılganlığın beraberinde getirdiği sosyal ve siyasal riskler, ülkenin uluslararası

Ülkemiz kamu maliyesi açısından bakıldığında, sürekli ve kronik kamu finansman açıkları(Bütçe açığı)nın sağlıklı bir şekilde finanse edilememesi, gelir-gider dengesinin sağlanamamasının sonucu olarak girilen borç-faiz-borç sarmalının kırılmaması çok ciddi bir sorun olarak ortada durmaktadır.

arenada müdahalelere açıklığına ve ulusal egemenliğin gölgelenme riskine kapı aralamaktadır. Yukarıda belirtilen sorunların temel sebebinin vergi politikaları ve vergi idaresi olduğu sonucuna varmak ne kadar yanlışsa; bir o kadar da tüm kamu yönetiminde gözlemlenen kısır çekişmelerin vergi idaresine yansıyan boyutunun gözden uzak tutulmaya çalışılması da bir o kadar yanıltıcıdır. İdari personelimizin, özeleştirici yerine manevra alanı kazanma arayışlarının erdemsiz ve bireyci bir toplum kırılmasını hazırladığı kanaatindeyim.

Son aylarda basın yayın organlarında ve kamuoyunda Gelir İdaresi Başkanlığı'nın kurulması ile ilgili olarak yaşanan tartışmaların ve maliye personeli kadar sendikaların sergilediği tutum ve davranışların değişim ve ülke gerçekleri arasındaki çelişkiyi göz önüne sermesi açısından Vergi Dünyası Dergisi Mart Sayısı'ndan bir alıntıya yer vermek istiyorum:"Kamu oyunun gündemine, gelir(vergi) politikasının ve bu politikayı yürüten idari birimlerin sorunlarının ve örgütlenme modelinin tartışılması biçiminde sunulması gereken bu konu, bütün çabasını değişimi "fırsata" çevirme gayreti içindeki dar grupların çıkardığı karmaşayla yön değiştirmiş ve sonuç olarak bu grupların nasıl "terfi" edebileceklerinin tartışıldığı bir düzeye indirgenmiştir."

Yukarıda yer verilen tartışma, ülkemizde kurumsal kimliği ve gelenekleri itibariyle köklü bir geçmişe sahip bir çatı olan Maliye bürokrasisi ve ilgili sektörlerin konuya ve ülke gerçeklerine, zaman zaman nasıl bireysel yaklaşabildiklerinin ve ikbal endişeleriyle ülke ve millet menfaatinin gölgelenebileceğinin hazin bir yansıması olarak dikkate alınmalıdır. Hele kamu personelinin yolsuzluk, yoksulluk ve hukuksuzluğa duyarsızlaşabilen, zaman zaman mensupları arasından bunlara sebep olduğu soruşturmalara ve mahkeme kararlarına yansıyan bürokrasinin kendi özlük hakları konusunda, yasaların bile dışına çıkarak, eylem yapabilme kararlılığı gösterebilmesi kanımca izahtan varestedir.

Tüm bunları belirtirken; her türlü olumsuzluğa, motivasyon eksikliklerine ve fırsat eşitsizliklerine rağmen, ülkeyi ve sorunlarını omuzlayan, vatandaşa saygılı, sorunlarına duyarlı, sürekli kamu yararını "insanı yaşat ki devlet yaşasın" ilkesine bağlılıkta bulan ve tüm bu çabalarını bir sonraki kuşağa daha aydınlık ve müreffeh bir Türkiye devredebilme gayretinde olan özverili personelin hakkını da teslim etmek gerekir.

Sisteme getirilen belirleyici bir yenilik olarak performans yönetimini görmekteyiz. Performans yönetimi sistemiyle verimliliğin artması yanında mükellef memnuniyetinin hedeflendiği anlaşılmaktadır.

Bu çerçevede T.B.M.M.'den geçen Gelir İdaresi Başkanlığı yasa tasarısını incelediğimizde aşağıdaki idari şema çerçevesinde bir yapılanma ortaya konmaktadır:

Tasarı, gelir politikalarının mükellef haklarını gözeterek, kaliteli bir hizmet sunumuyla şekillenmesini amaçlarken, bir bakıma kamu finansman ihtiyacına odaklı bir yaklaşımdan vatandaş dikkate alan, toplumsal memnuniyet eksenli bir vergi politikası ve vergi idaresi oluşturma sürecine geçilmesini hedeflemektedir. Bu bakış açısı değişimi uygulamada ciddi dirençlerle karşılaşacağı benzerlikle beraber, siyasi iktidarın diğer reform politikalarındaki referanslarla ortak bir vizyonu temsil etme hassasiyetini belirginleştirmektedir de.

Sisteme getirilen belirleyici bir yenilik olarak performans yönetimini görmekteyiz. Performans yönetimi sistemiyle verimliliğin artması yanında mükellef memnuniyetinin hedeflendiği anlaşılmaktadır.

Başkanlık merkez ve taşra teşkilatlarının örgütlenmelerinde de yukarıdaki mükellef odaklılık ve stratejik davranabilme hedefleri modelin dinamik karakterini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte uygulamada yasanın karşılaşacağı zorlukları tahmin etmek, mevcut insan potansiyelinin davranış kalıpları dikkate alındığında, sürpriz olmayacaktır.

Vergi Danışma Komitesi ve on yıl süreyle görev yapması planlanan izleme komiteleri, hem tavsiyelerde bulunmak, hem de vergi kanunlarının uygulanması sırasında ilke birliğinin sağlanmasına yardımcı olmak üzere kurgulanmıştır. Vergi danışma Komitesi meslek temsilcileri ve akademisyenlerin yer alabileceği bir yapı olarak özellik arz ederken, ortak çözümler üretme ilkesiyle oluşturulan Koordinasyon Kurulunda Başkanlık Taşra teşkilatlarından sadece Ankara, İstanbul ve İzmir vergi Dairesi Başkanlarının yer alabilecek olmaları dikkat çekmektedir.

Geçici 6. maddede yer verilen izleme komitesi ise Bakanlık bünyesinde ve bakanın başkanlığında oluşturulmaktadır. Komitede Bakanlık Müsteşarı, Gelir İdaresi Başkanı ve Vergi Konseyi Başkanı ile hukuk, makro ekonomi, kamu maliyesi, insan kaynakları, halkla ilişkiler alanlarında birer uzman ile yönetim bilimleri alanında iki uzman olmak üzere ve en az on beş yıl deneyime sahip öğretim üyesi veya kamu kesimi dışından bakan tarafından seçilen toplam on üyeden oluşmaktadır. Komitenin, Başkanlığın çalışmaları ve uygulamaları ile yönetim sistemini on yıl süreyle stratejik plan ve hedefler açısından gözlemlemek ve tavsiyelerde bulunmak üzere oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç

Gelir İdaresinin özerkliği ile performans arasında anlamlı bir ilişki olmakla birlikte bu durum her ülkenin uyguladığı politikalar, yürürlükteki mevzuatı ve idari uygulama ve kültürleri bakımından farklılıklar arz etmektedir. Gelir İdaresinin iç örgütlenmesinin çağdaşlığı, özerkliğinden daha önemli kabul edilmiş, genel olarak kamu kesimi uygulamaları birliğine aykırı bir insan kaynakları yönetimi ve mali özerklik olmadan sınırlı bir özerkliğin beklenen faydayı sağlayamayacağı düşünülmektedir.

Vergi yönetimi ve denetimi ile ilgili yukarıda ele alınan tartışmaları bir tarafa bırakırsak, Gelir İdaresinin daha sağlam ve bir ölçüde de özerk bir yapıya kavuşturulabilmesi açısından tasarının önemli bir ileri adım olarak değerlendirilmelidir. Ancak bu kadar uzun bir süreçte tartışılan ve şekillenen bir metin olarak özellik arz eden tasarının bir reform metni olmaktan da uzak olması kamu yönetimindeki verimsizliğin ve değişime direncin ipuçlarını da vermektedir. Para ve maliye politikalarının siyasi ve sosyo-ekonomik yapının temel dinamiklerini ve gelecek süreçlerini önemli ölçüde etkilediğini dikkate alırsak, para otoritesi kadar mali otoritenin de ülkeye özgün bir özerk yapıya kavuşmasının, bir ölçüde "Anayasal İktisatçıların öncülüğünü yaptığı piyasa ekonomisine "minimum müdahale" prensibine katkıda bulunabileceği ümidindeyim.

Para ve maliye politikalarının siyasi ve sosyo-ekonomik yapının temel dinamiklerini ve gelecek süreçlerini önemli ölçüde etkilediğini dikkate alırsak, para otoritesi kadar mali otoritenin de ülkeye özgün bir özerk yapıya kavuşmasının, bir ölçüde "Anayasal İktisatçıların öncülüğünü yaptığı piyasa ekonomisine "minimum müdahale" prensibine katkıda bulunabileceği ümidindeyim.

TÜRKİYE'NİN YAKIN GELECEKTE DÜNYADAKİ YERİ

İsmail ALTUNDAL

(İ.Ü.S.B.F. 1986 Mezunu - Gümrük Muhafaza Başkontrolörü)

I- Avrupa Birliğine Tam Üye Bir Türkiye

2002 Yılı itibariyle Avrupa Birliğinin mevcut 15 üyesinin, 2004 Yılı Mayıs ayında tam üye olan 10 aday ülkenin, en erken 2007 Yılında Birliği katılabileceği açıklanan Bulgaristan ve Romanya'nın ve nihayet Türkiye'mizin; nüfus ve GSMH bilgileri; aşağıdaki tablolara alınmıştır:

Avrupa Birliği Ülkeleri	GSMH Milyon USD	Nüfus Bin	Aday Ülkeler (Mayıs 2004)	GSMH Milyon USD	Nüfus Bin
1 Almanya	1.939.561	82.333	1 Polonya	163.621	38.641
2 Fransa	1.380.749	59.191	2 Çek Cumb.	5.431	10.224
3 İngiltere	1.476.804	58.800	3 Macaristan	49.162	10.187
4 İtalya	1.123.763	57.948	4 Slovakya	20.307	5.404
5 İspanya	588.019	41.117	5 Letonya	13.920	2.400
6 Hollanda	390.296	16.039	6 Litvanya	11.602	2.339
7 Yunanistan	121.032	10.591	7 Slovenya	19.447	1.992
8 Belçika	245.293	10.286	8 Estonya	5.273	1.364
9 Portekiz	109.283	10.024	9 Kıbrıs	9.372	761
10 İsviç	225.898	8.894	10 Malta	3.637	395
11 Avusturya	194.709	8.132	Toplam	301.822	73.727
12 Danimarka	163.967	5.359			
13 Finlandiya	123.344	5.108			
14 İrlanda	87.736	3.839			
15 Lüksemburg	17.571	441			
Toplam	8.186.069	378.182			

World Development Indicators database, Population 2001, World Bank, April 2003

Aday Ülkeler 2007	GSMH Milyon USD	Nüfus Bin	Son Aday Ülkeler Tarihi Belirlenir	GSMH Milyon USD	Nüfus Bin
1 Bulgaristan	13.241	8.020	1 Türkiye	167.343	66.229
2 Romanya	38.617	22.408			
Toplam	51.858	30.428			

World Development Indicators database, Population 2001, World Bank, April 2003

Tablolardan da görüleceği üzere; Türkiye 66,2 milyon nüfusu ile Polonya hariç diğer 11 aday ülkenin toplam nüfusundan (65,5 milyon) fazla bir nüfusu barındırmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Birliğine ne zaman tam üye olarak alınacağı henüz kesinlik kazanmamıştır. Avrupa Birliği Ülkeleri ile mukayese edildiğinde, 'Yerleşik Nüfusun Nüfus Artış Hızı' sıralamasında Türkiye 1994-1999 döneminde her yıl ortalama binde 15 ile başta gelmektedir. 1999 Yılı temel alındığında; bu oran Türkiye için binde 14,8 iken, en yakın takipçisi İrlanda için binde 5,8'dir.*

Halihazırdaki yüksek nüfus artış oranı nedeniyle, Türkiye'nin 2007 Yılında veya daha sonraki yıllarda Avrupa Birliğine tam üye olarak alınması halinde, 1994-2000 dönemi nüfus artış oranlarının değişmeyeceği varsayımı ile, Türkiye'nin nüfusunun 2019 Yılında Almanya'yı da geride bırakarak 85,3 milyona ulaşacağı, aşağıdaki tablodan anlaşılmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üye olarak kabulü halinde Nice Anlaşmasına paralel olarak Almanya, İngiltere, Fransa ve İtalya gibi Türkiye'ye de '29 nitelikli oy hakkı'; keza Avrupa Parlamentosunda

Almanya'ya 99, İngiltere'ye 72, Fransa'ya 72, İtalya'ya 72, İspanya'ya 50 ve Polonya'ya 50 parlamenter bulundurma hakkı tanındığına göre, Türkiye'ye de 2009 Yılı seçimlerinde yaklaşık 86 üye ve 2019 Yılından sonra ise Almanya'dan fazla yani, 100 ve 100'ün üzerinde üye bulundurma hakkı; tanınması gerekecektir. **

Ülkeler	Toplam Nüfus (Bin)		1994-2000 Artış Oranı 94=100	Muhtemel Nüfus		
	1994	2000		2007	2013	2019
AB-15	370.434	376.457	101,63	382.578	388.798	395.120
Belçika	10.101	10.236	101,34	10.373	10.511	10.652
Danimarka	5.197	5.330	102,56	5.466	5.604	5.750
Almanya	81.338	82.164	101,02	82.998	83.841	84.693
Yunanistan	10.410	10.546	101,31	10.684	10.823	10.965
İspanya	39.121	39.442	100,82	39.766	40.092	40.421
Fransa	57.779	59.226	102,50	60.709	62.230	63.788
İrlanda	3.583	3.777	105,41	3.982	4.197	4.424
İtalya	57.139	57.680	100,95	58.226	58.777	59.334
Lüksemburg	401	436	108,73	474	515	560
Hollanda	15.342	15.864	103,40	16.404	16.962	17.539
Avusturya	8.015	8.103	101,10	8.192	8.282	8.373
Portekiz	9.892	9.998	101,07	10.105	10.213	10.323
Finlandiya	5.078	5.171	101,83	5.266	5.362	5.460
İsveç	8.745	8.861	101,33	8.979	9.098	9.218
İngiltere	58.293	59.623	102,28	60.983	62.375	63.798
Türkiye	59.709	65.293	109,35	71.399	78.076	85.378

DİE, Sayılarla Türkiye ve Avrupa Birliği, 1994-2000, sayfa 5

Ancak; Türkiye'ye, 29 nitelikli oy hakkı ve Avrupa Parlamentosunda 100 civarında parlamenter bulundurma hakkı tanınsa bile; Avrupa Parlamentosunun toplam üye sayısının 732 veya daha fazlası olacağı, Avrupa Birliği Ülkelerinin 12 aday ülke ile birlikte toplam nüfusunun 2001 Yılı itibarıyla 482,3 milyon, Türkiye'nin nüfusunun ise 66,2 milyon olduğu (Toplam içinde %12), Nice Anlaşmasına göre Bakanlar Konseyinde nitelikli oylamaların kabulü için toplam 345 nitelikli oyun 258'inin gerektiği, karar alınmasını azınlık oyu ile engellemek için 91 nitelikli oya ihtiyaç bulunduğu, göz önüne alındığında; Avrupa Birliğinin diğer ülkelerinin karşı çıkmaları halinde, nitelikli ve basit çoğunluk gerektiren konuların hiçbirisinde Türkiye'nin teklif, talep ve çıkarlarının kabul görmeyeceği, aşikardır. Türkiye sadece, eğer o zamana kadar değiştirilmezse, Avrupa Birliğine yeni üye kabulünü veto etmek şeklinde bir inisiyatif kullanabilir.

Hülasa; Avrupa Birliği seçeneği, Türkiye için; Avrupa Birliği Ülkelerinin adaleti ve insafı ölçüsünde güven, huzur, refah ve istikrar sağlayıcı, ancak inisiyatif kullanamayacağı, karar alma süreçlerini belirlemek şöyle dursun, neredeyse etkili dahi olamayacağı, benzetmede hata olmazsa, 'efi kolu bağlı' bir seçenektir.

Türkiye dahil tüm aday ülkelerle birlikte Avrupa Birliğinin 2001 Yılı itibariyle Gayri Safi Hasılası yaklaşık 8,7 trilyon dolar iken, bu rakam ABD için yaklaşık 9,8 trilyon dolardır.

II- Türkiye'nin Diğer Seçenekleri

a) Türk Birliği

Aşağıdaki tabloya soy itibariyle çoğunluğunu Türklerin oluşturduğu ülkeler GSMH büyüklük sına göre alınmıştır.

Ülkeler	GSMH USD (Milyon) 2001	Nüfus (Bin) 2001
1 Türkiye	167.343	66.229
2 Kazakistan	20.078	14.895
3 Özbekistan	13.821	25.068
4 Azerbaycan	5.268	8.116
5 Türkmenistan	5.143	5.435
6 Kırgızistan	1.381	4.955
7 Tacikistan	1.102	6.245
8 Moğolistan	963	2.421
Toplam	215.099	133.364

World Development Indicators database, Total GNI 2001 Atlas Method and Population 2001, World Bank, April 2003

Tablo incelendiğinde; Türk Birliği seçeneğinin, toplam GSMH ve toplam nüfus yönünden çok küçük boyutlu olduğu, anlaşılmaktadır. Örneğin Türk Birliği seçeneğinin toplam GSMH'sı ABD'nin GSMH'sinin yaklaşık 1/45'ine, Avrupa Birliğinin GSMH'sinin yaklaşık 1/40'üne tekabül etmektedir. Hülasa Türk Birliği kurulsa dahi; ABD ve Avrupa Birliği karşısında güçlü bir alternatif olmayacaktır.

Diğer taraftan, Türk Birliğinin oluşturulması halklar arasında mevcut tarih ve kültür bağları nedeniyle kolay olabilirse de, böyle bir birlikteliğe gidilmesi halinde bölgenin iki güçlü Devleti Rusya ve Çin'in, bunu kendi varlıklarına karşı bir tehdit olarak algılayarak, gerçekleşmemesi için çalışacakları göz önünde bulundurulmalıdır.

b) Karadeniz Ekonomik İşbirliği

Yan sayfadaki tablodan da görüleceği üzere, bu seçeneğe sadece Karadeniz'e kıyısı bulunan ülkeler GSMH büyüklük sırasına göre dahil edilmiştir.

Ülkeler	GSMH USD (Milyon) 2001	Nüfus (Bin) 2001
1 - Rusya Federasyonu	253.413	144.732
2 - Türkiye	167.343	66.229
3 - Romanya	38.417	22.404
4 - Ukrayna	35.181	49.693
5 - Bulgaristan	13.241	8.620
6 - Gürcistan	3.093	5.279
Toplam	510.698	295.781

World Development Indicators database, Total GNI 2001 Atlas Method and Population 2001, World Bank, April 2003

Tablodan da görüleceği üzere; Türk Birliği seçeneğinde olduğu gibi, KEİ ülkelerinin 2001 Yılı itibarıyla toplam GSMH'sı 510 milyar dolar gibi küçük bir rakam olup, bu rakam ABD'nin GSMH'sının yaklaşık 1/19'una, Avrupa Birliğinin (Türkiye ve tüm aday ülkeler dahil) GSMH'sının yaklaşık 1/17'sine tekabül etmektedir. Bu alternatif ABD ve Avrupa Birliği nazara alındığında çok güçsüz kalmaktadır. Diğer taraftan KEİ ülkelerinin tarih ve kültür bağları da yeterince kuvvetli değildir. Dolayısıyla bu seçenek Türkiye için yeterli ve uygun bir istikbal vadetmemektedir.

c) İslam Birliği

Dünyada vatandaşlarının çoğunluğunu Müslümanların oluşturduğu ülkeler aşağıdaki tabloya GSMH büyüklük sırasına göre alınmıştır:

Tablodan da görüleceği üzere; İslam Birliği 1,2 Trilyon Dolarlık toplam GSMH'sı (ABD'nin GSMH'sının yaklaşık 1/8'ine ve Avrupa Birliğinin GSMH'sının yaklaşık 1/7'sine tekabül etmektedir) ve 1,3 Milyarlık toplam nüfusu ile önemli bir alternatif oluşturmaktadır.

	Ülke	GSMH USD (Milyar 2001)	Nüfus (Bin 2001)	Ülke	GSMH USD (Milyar 2001)	Nüfus (Bin 2001)	
1	Saudi Arab.	183.066	21.498	26	Tayvan	5.143	23.435
2	Türkiye	167.243	66.299	27	Bahre Katar	5.037	4.060
3	Erdnezz	144.731	206.981	28	Birleşik Arap Emirlikleri	4.742	7.277
4	İran	138.651	64.530	29	Arnavutluk	4.237	3.164
5	Mısır	99.438	65.177	30	Gine	3.139	7.580
6	Maliye	79.127	21.882	31	Mali	2.504	11.994
7	Pakistan	68.847	141.650	32	Çad	1.992	7.916
8	Çin	51.028	30.835	33	Burkina Faso	1.788	3.948
9	Burkina Faso	48.617	133.345	34	Kazakistan	1.581	4.955
10	Kuveyt	37.358	2.044	35	Doğu Timor	1.276	4.653
11	Nijerye	37.132	129.875	36	Tajikistan	1.182	6.245
12	Filipinler	34.683	29.170	37	Özbekistan	999	2.749
13	Kazakistan	33.278	14.895	38	Orta Afrika Cumhuriyeti	999	3.771
14	Tunus	31.488	9.674	39	Maldivler	943	2.421
15	Burkina Faso	31.240	16.592	40	Bahre Katar	903	5.133
16	İtalya	28.894	2.418	41	Senegal	826	1.541
17	Özbekistan	23.821	25.068	42	Güney-Sudan	194	1.226
18	Bahre	22.762	31.495	43	Afganistan	0	27.242
19	Yeni Zelanda	20.488	30.726	44	Yeni Zelanda	0	23.750
20	Orta Afrika Cumhuriyeti	8.788	6.031	45	Birleşik Arap Emirlikleri	0	2.924
21	Yemen	8.127	18.946	46	KOİC	0	171
22	Bahre	7.244	483	47	Katar	0	598
23	Etopya	6.474	60.814	48	Lübnan	0	5.411
24	Gana	5.749	14.708	49	Somali	0	4.085
25	Arnavutluk	5.248	8.116		Toplam	1.234.726	1.314.480

World Development Indicators Database, Total GNI 2001 Atlas Method and Population 2001, World Bank, April 2003

halinde, İslam ülkelerinin istikbaldeki toplam GSMH'sının ABD ve Avrupa Birliği ülkelerinin toplam GSMH'sını geçebileceği, değerlendirilmektedir.

Bu alternatifin oluşturulması, ortak kültür ve tarih bağları bulunması nedeniyle halklar bakımından kolay olacaktır. Ancak; ABD, Avrupa Birliği, Rusya Federasyonu, Çin, Hindistan gibi Devletlerin, bu önemli alternatifin potansiyelinin farkında oldukları ve gerçekleşmemesi için ellerinden geleni yapacakları, gözden uzak tutulmamalıdır.

Dünya petrol rezervlerinin %64'ünün Ortadoğu'da, Dünya doğalgaz rezervlerinin ise %34'ünün Ortadoğu'da, %38'inin de eski SSCB ülkelerinde (Türk Cumhuriyetlerinde) olduğunu, bir başka deyişle Dünya petrol ve doğalgaz rezervlerinin çoğunun İslam ülkelerinde bulunduğunu; diğer taraftan İslam ülkelerinin çoğunun sanayileşmemiş, daha doğrusu sanayileşmesi engellenmiş ülkeler olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda; yer altı ve yerüstü kaynaklarının iyi değerlendirilmesi, ileri teknoloji seviyesine ulaşılması ve sanayileşmenin başarılması

d) Avrasya Birliği

Avrupa ve Asya kıtasındaki ülkeler GSMH büyüklük sıralamasına göre yan sayfadaki tabloya, dahil edilmiştir. Kıta ölçütü esas alındığından, Avrupa kıtasında yer almayan İngiltere ve Asya kıtasında yer almayan Japonya bu Birliğe dahil edilmemiştir.

Tablodan da görüleceği üzere; Avrasya Birliği 11,1 Trilyon Dolarlık toplam GSMH'sı ve 3,8 Milyarlık toplam nüfusu ile 9,8 trilyon dolarlık GSMH'sı olan ABD'ni geride bırakarak Dünyanın en büyük ekonomisini ve birliğini oluşturmaktadır. Kıta ölçütü esas alındığı için Avrasya Birliği içinde yer vermediğimiz İngiltere (GSMH'sı 1,4 Trilyon Dolar) ve Japonya da (GSMH'sı 4,5 Trilyon Dolar) bu Birliğe dahil edildiğinde, Avrasya Birliğinin toplam GSMH'sı yaklaşık 17,1 Trilyon Dolarla ulaşmakta, toplam nüfusu ise 4 Milyarı aşmaktadır.

Avrasya Birliği; hem Avrupa hem de Asya için bir hayal değil, bir gerekliliktir. Avrupa; Asya'nın petrol, doğalgaz ve diğer madenlerine, tarım, tüketim ve işgücü potansiyeline; Asya ise Avrupa'nın sanayisine, teknolojisine, hukukun üstün-lüğü ve insan hakları uygulama-sına; ihtiyaç duymaktadır.

Dünya petrol rezervlerinin %64'ünün Ortadoğu'da, Dünya doğalgaz rezervlerinin ise %34'ünün Ortadoğu'da, %38'inin de eski SSCB ülkelerinde olduğunu, bir başka deyişle Dünya petrol ve doğalgaz rezervlerinin çoğunun Asya ülkelerinde olduğu, bilinen ve bulunmayı bekleyen madenler, Asya ülkelerinin su kaynakları ve tarım potansiyeli; nazara alındığında; Avrupa için, Avrasya Birliğinin önemi kendiliğinden ortaya çıkar. Bu nedenle, yakın gelecekte Avrupa Birliğinin kaçınılmaz olarak, Avrasya Birliği haline dönüşmeye başlayacağı ve bu dönüşümün ilk adımının Türkiye'nin kısa sürede Avrupa Birliğine tam üye olarak alınmasıyla atılacağı, düşünülmektedir. Bir başka deyişle; Avrupa Birliği, Asya ülkeleri ile kuvvetli ve köklü kültür ve tarih bağları olan Türkiye ile işbirliği yaparak, barış ve

Ülkeler	GSMH USD (Milyar) 2001	Nüfus (Bin) 2001	Ülkeler	GSMH USD (Milyar) 2001	Nüfus (Bin) 2001
1. Almanya	1.934.581	82.533	36. Slovakya	20.507	5.404
2. Fransa	1.388.749	59.191	37. Kazakistan	20.078	14.895
3. İtalya	1.173.763	57.948	38. Hindistan	19.917	4.501
4. Çin	1.131.185	1.271.850	39. Etiyopya	19.447	1.992
5. Tayvan	588.619	41.117	40. Lübnan	17.589	4.585
6. Hindistan	477.368	1.032.355	41. Suriye	17.260	16.593
7. Güney Kore	447.639	43.240	42. Umman	14.896	2.479
8. Hollanda	390.296	16.029	43. Özbekistan	13.831	25.648
9. Japonya	377.176	1.231	44. Bulgaristan	12.241	8.020
10. Rusya Fed.	253.413	144.752	45. Beyaz Rusya	12.261	9.970
11. Belçika	245.293	10.284	46. Litvanya	11.652	3.487
12. İsviçre	225.898	8.004	47. Yugoslavya	9.887	10.681
13. Avustralya	204.709	8.142	48. Ürdün	9.789	5.031
14. Suudi Arab.	181.044	23.408	49. Yemen	8.377	18.044
15. Hong Kong	176.334	6.725	50. Letonya	7.426	2.354
16. Türkiye	167.343	66.229	51. Nepal	5.830	23.385
17. Danimarka	143.947	5.330	52. Estonya	5.273	1.364
18. Polonya	143.421	38.641	53. Azerbaycan	5.268	8.114
19. Norveç	144.182	4.513	54. Türkmenistan	5.143	5.433
20. Finlandiya	123.344	5.188	55. Brunei Hersek	5.037	4.040
21. Yunanistan	121.032	10.391	56. Arnavutluk	4.237	3.144
22. Tayland	118.430	61.184	57. Makedonya	3.457	2.044
23. Perakü	104.280	10.924	58. Kamboja	3.339	12.240
24. İspanya	100.601	44.530	59. Gürcistan	3.095	5.279
25. İsviçre	104.559	6.363	60. Ermenistan	2.172	3.804
26. Singapur	88.812	4.111	61. Laos PDH	1.634	5.403
27. Malezya	79.321	23.802	62. Madagaskar	1.053	4.270
28. Pakistan	60.047	141.430	63. Kırgızistan	1.381	4.905
29. Çin Gen.	54.310	10.224	64. Tacikistan	1.102	6.343
30. Macaristan	49.162	10.187	65. Bhutan	943	2.421
31. Bangladeş	48.417	133.345	66. Afganistan	0	27.288
32. Romanya	38.617	22.408	67. Irak	0	23.750
33. Kuvveyt	37.358	2.044	68. Güney Kore	0	22.384
34. Ukrayna	35.385	49.093	69. Birleşik Em.	0	2.976
35. Vietnam	22.762	79.524	Toplam	11.158.675	3.862.861

World Development Indicators Database, Total GNI 2001 Atlas Method and Population 2001, World Bank, April 2003

hukukun üstünlüğünü esas alan Avrasya Birliğini gerçekleştirmek durumundadır.

Avrupa Birliği Avrasya Birliği yönünde kararlı ve hızlı adımlar atmaz ise; 2002 Yılında Afganistan'da, 2003 Yılında ise Irak'ta ileri karakollarını kuran ABD'nin; üstünün hukukuna ve çıkarına dayanan ABD-Asya Birliğini güç kullanarak gerçekleştireceği açıkça gözükmemektedir. Bu durumda Avrupa Birliği, ABD-Asya Birliği karşısında rekabet edemeyecek, varlık gösteremeyecek, muhtaç ve ezik bir konuma düşebilecektir.

SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDE SORUNLAR ve YENİDEN YAPILANMA

Resul KURT
(İ.Ü.S.B.F. 1992 Mezun - Sigorta Müfettişi)

I. GİRİŞ

Bireyler yaşamları boyunca gelir kayıplarına uğramalarına yol açabilecek sosyal tehlikelerle sık sık karşılaşabilmekte hatta bazen de vücut ve ruh sağlığı için çok büyük harcamalar yapmak zorunda kalmaktadırlar. Tarih boyunca aile içi yardımlaşma, bireysel tasarruf, dinsel yardımlar ve çevresel dayanışma gibi geleneksel koruma teknikleri ile sosyal güvenlik sağlanmaya çalışılmıştır. Zamanla, kapitalist toplum yapısı yaygınlaştıkça aile içi dayanışma azalmış, ülkemizde oldukça yaygın olan geleneksel koruma sistemi etkinliğini yitirmiştir. Bunun sonucunda, bireylerin kendi ve ailelerinin karşılaştıkları sosyal tehlikeleri önlemek için bir güvence aramaları sosyal güvenlik kavramını doğurmuştur.

Batı Avrupa'da, günümüzdeki anlamıyla sosyal güvenlik sistemi, sanayi devrimi ile birlikte ortaya çıkmıştır. Osmanlı İmparatorluğunda sanayileşme ve buna bağlı olarak işçi sınıfının fazla olmaması sınırlı sayıda ve dağınık sosyal güvenlik kurumları ile sosyal güvence sağlanmasını gerektirmiştir.

İmparatorluk dönemindeki sosyal güvenliğin gelişimine bakıldığında, Batı Avrupa'dakine benzer şekilde, karşılıklı yardımlaşma düşüncesinin sosyal güvenliğin köklerini oluşturduğu görülmektedir. Başlangıçta aile içi yardımlaşma, meslek kuruluşları çerçevesinde yardımlaşma ve sosyal yardımlar, sosyal güvenliğin başlıca dayanaklarını oluşturmuştur. On üçüncü yüzyıldan itibaren esnaf sınıfının zorunlu meslek kuruluşları olan loncalar içinde karşılıklı yardımlaşmalar yapılmıştır. Loncalarla birlikte Batı Avrupa'daki benzerleri gibi, meslek içindekilerin sosyal güvenliklerini sağlamak amacıyla, usta ve kalfaların ödeme güçlerine göre aidat ödedikleri "orta sandığı" adı verilen dayanışma sandıkları kurulmuştur. Bu sandıklar üyelerine veya üyelerinin ailelerine hastalık, evlenme, doğum ve ölüm gibi sosyal olaylarda ekonomik yardımlarda bulunmuştur. Burada asıl olan, bir sosyal güvence düşüncesinden ziyade sosyal dayanışmadır.

Türkiye'de çeşitli kanunlara tabi olarak, sosyal sigortacılık ilkeleriyle sosyal güvenlik hizmeti veren bir çok kuruluş bulunmaktadır. T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur aracılığıyla devlet memurlarına, bir hizmet sözleşmesine istinaden bir veya bir kaç işveren emrinde çalıştırılanlara ve kendi adına bağımsız çalışanlar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları ana-baba, eş ve çocukları ile hak sahiplerine sosyal sigorta ilkelerine uygun olarak sosyal güvence sağlanmaktadır. Bu üç büyük kuruluş yanında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20. Maddesine istinaden faaliyette bulunan Bankalar, Sigorta ve Reasürans Şirketleri, Ticaret Odaları, Borsalar veya bunların teşekkül ettikleri birliklerinin personelinin sosyal güvenliğinin sağlanması amacıyla oluşturdukları yirmiden fazla sandık ile üyelerine bağlı oldukları sosyal güvenlik kuruluşlarından sağlanan yardımların yanı sıra ek yardımlar sağlayan Amele Birliği ve Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) gibi kurumlar da bulunmaktadır.

II. SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDE SORUNLAR

Bugün sosyal güvenlik sistemi içinde yer alan kurumların verdiği hizmetlerden memnun olan yok gibidir. Mutlaka bir veya birkaç yönü ile hizmet kalitesinin düşüklüğü gündeme gelmekte ve

eleştirilere neden olmaktadır. Emeklilik aylığı bağlamaktan sağlık karnesi çıkarmaya kadar çok basit sayılabilecek hizmetlerin sunumunda bile ciddi aksamalar yaşanmaktadır. Sigortalılar ile hak sahipleri yetersiz aylık ve gelir ödenmesi ile sosyal güvenlik hizmetlerindeki kalite düşüklüğünden, işverenler yüksek primin ve kayıtdışı istihdamın yol açtığı haksız rekabet ve yüksek işgücü maliyetlerinden ve devlet de sosyal güvenlik kurumlarının bütçe açıklarını kapatmak zorunda kalması nedeniyle sosyal güvenlik sisteminden rahatsız olmaktadır. Türk sosyal güvenlik sisteminin 50 yıllık geçmişi olmasına rağmen bugün gelinen noktada ciddi bir finansman krizi içine girilmiştir. Sosyal güvenlik alanındaki sorunların bir kısmı sosyal güvenlik sisteminden, bir kısmı da sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanmaktadır. Türk sosyal güvenlik sisteminin en önemli sorunu; tutarlı ve sağlıklı bir devlet politikasının olmayışıdır. Türkiye’de hiç bir dönemde sosyal güvenlik sistemi, tutarlı, aktüeryal hesaplamalara ve bilimsel veri ve esaslara dayanan bir devlet politikası haline getirilmemiştir. Bir toplumu oluşturan tüm bireyleri, her tehlikeye karşı koruma kapsamına alma ve insanlara yaşadıkları toplum içinde insan haysiyetine yaraşır asgari bir hayat standardı sağlama amacını taşıyan sosyal güvenlik, esasta bir gelir transferidir. Sosyal güvenlikle ilgili problemlerin temelinde, bu transfere konu olacak kaynağın bulunması yatmaktadır. Sosyal güvenlik sistemini kurma ve herkesi kapsama alma konusunda tam bir fikir birliği ve siyasi irade oluşsa bile, bu konuda karşılaşılan en büyük engel transfere konu olacak kaynağın varlığıdır.

Yüksek standartta sosyal güvenlik garantisinin sağlanabilmesi, bu amaca ayrılan kaynakların oranı ile yakından ilgilidir. Bu amaçla tahsis edilen kaynakların genişliğini belirleyen, o ülkenin ekonomik gelişmişlik düzeyidir. Türkiye’de bu anlamda tahsis edilen kaynakların düşüklüğü, sosyal güvenlik hizmetlerindeki yetersizliğin en önemli göstergesidir.

Ülkemizde sosyal güvenlik sistemi içinde bulunan primli rejime tabi kurumlara (SSK, Bağ-Kur ve Emekli sandığı) devletin yasal bir katkısı yoktur. Son 10 yıl içinde bu kurumlar açık vermeye başladıktan sonra, devlet açıkları kapatmak için devreye girmiştir. Ancak bu düzenli ve yeterli bir katkı değildir. Primli rejim içindeki kurumların yükünün işçi ve işverene bırakılmış olması ve devletin finansman krizi ortaya çıktığında devreye girmesi, bu kurumlara ve dolayısıyla sisteme olan güveni zedelemektedir. 2004 yılında devletin sosyal güvenliğe yaptığı hazine yardımları toplamı 12.3 milyar dolar (USD) civarındadır. Bu katkının da sürekli artan oranda olacağı görülmektedir. O halde bu hazine yardımlarının da yasa ile yapılması halinde hem devletin sosyal güvenliğin finansmanına doğrudan katkısı olmadığı iddiaları ortadan kalkacak, hem de AB’ye uyum çerçevesinde diğer AB ülkeleri ile birliktelik sağlanacaktır.

III. SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDE YENİDEN YAPILANMA

Sosyal güvenlik sisteminde ortaya çıkan mutsuz ve karamsar tablo, sistemin yeniden yapılandırılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluktan hareketle bir süreden beri gündemde olan sosyal güvenlik reformu için yasalaştırma süreci başlamıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan Emeklilik Sigortalıları Kanunu

Tasarısı Taslağının 115. maddesi ile halen yürürlükte bulunan sosyal güvenlik yasalarının neredeyse tamamına yakın bir kısmı yürürlükten kaldırılmaktadır. Hazırlanan Emeklilik Sigortaları Kanunu Tasarı Taslağı ile SSK Sigortalıları, Bağ-Kur Sigortalıları ve T.C. Emekli Sandığı iştirakçilerinin aynı kurum kapsamına alınması yönünde düzenlemeler getirilmektedir.

Ülkemizde sosyal güvenlik sisteminin yapılanma şekli ve mevcut durumunun bu hal ile birleşmeye uygun olmadığını kabul etmek gerekir. Kısa vadede sosyal güvenlik kurumlarının tek çatı altında toplanmasının amaçlanması yanlış olacaktır. Çünkü, geçmişten gelen hak ve yükümlülüklerin bir anda ortadan kaldırılması hukuka ve sosyal devlet ilkesinin gereklerine uygun düşmemektedir. Bunun yerine kısa vadede sosyal güvenlik kurumları arasında norm ve standart birliğinin sağlanması, kurumların sağladığı yardımlara hak kazanma koşulları ve yardımların düzeyi gibi konularda norm birliğinin sağlanması, yönetimde birlikten daha önemli ve gereklidir.

Tek çatıya yönelik bir takım gerekçeler doğru olmakta birlikte, birkaç ülke dışında bütün dünyada sosyal güvenlik hizmetleri farklı kurumlarca yerine getirilmektedir. Sosyal güvenlik kuruluşlarının mevcut problemlerinin tek çatı ile çözümlenebilecek boyutta olmadığı görülmektedir. Halen sosyal güvenlik kurumları kendi iç problemlerini çözümlenemediklerinden, birleştirilmelerinin daha büyük problemlere sebep olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Sosyal güvenlik kurumlarının mevcut durumları göz önüne alındığında SSK, Bağ-Kur ve T.C. Emekli Sandığı'nın tek çatı haline getirilmesi sıkıntılı bir süreçte gerçekleşecektir. Bir tek kurum bünyesinde, tüm sosyal sigortacılık hizmetlerinin verilmesi yerine, ilk önce kurumlar aynı üst yönetime bağlanarak bir geçiş süreci başlatılmalıdır. Norm birliği sağlandıktan sonra uzun vadeli tek çatı altında birleşme yönünde adımlar atılabilir.

Bunun için, sosyal güvenlik kurumlarının öncelikle, "Sosyal Güvenlik Kurumları Başkanlığı" çatısı altında toplanması ve bu kurumların faaliyetlerini aynı binada sürdürmeleri sağlanmalıdır. Böylece, tüm sosyal güvenlik kurumlarının tek çatı altında toplanması hem idari ve mali tasarrufları artıracak, hem de uzun vadede norm ve standart birlikteliği sağlanacaktır. Halen, aynı il sınırları içinde hem SSK Sigorta II ve Sigorta Müdürlükleri hem Bağ-Kur II Müdürlükleri ve şube müdürlükleri hem de T.C. Emekli Sandığı Bölge Müdürlükleri ile irtibat büroları için ayrı binalar, ayrı personel, ayrı demirbaş ve diğer giderler yapılmaktadır. Tek çatı altında birleştirildiği takdirde bina, personel ve diğer giderlerde önemli oranda tasarruflar sağlandığı gibi, bu kurumların birbirleri ile iletişimsizliğinden kaynaklanan mükerrer ödeme ve giderler ile kayıtdışı çalışma ortadan kaldırılacaktır. Her üç Kurum için ayrı ayrı yapılan otomasyon giderlerinden de çok önemli oranda tasarruf sağlanacaktır.

IV. SONUÇ

Bugün gelinen noktada, sosyal güvenlik reformunun gerekliliği hiç kimse tarafından reddedilmemektedir. Ancak, sonuçları tartışılmadan yapılacak düzenlemeler ileride telafisi mümkün olmayacak hatalara sebebiyet verebilir. Önemli olan sosyal güvenlik kurumlarının verdiği hizmetin kalitesinin artırılması ve tüm yurttaşların eşit ve sağlıklı bir sosyal güvenlik

yardımı almasının sağlanmasıdır. Yoksa, sadece kurumların tabelasının değişmesi bir anlam ifade etmeyecektir.

Sosyal güvenlik sisteminde uzun ve kısa vadeli politikalar oluşturmak, sistemin işleyişini sağlamak ve ortaya çıkan sorunları çzmeğ için mutlaka "Sosyal Güvenlik st Kurulu" oluşturulmalıdır. Böylelikle, sosyal güvenlik sistemi, diş etki ve baskılardan kurtarılarak, sosyal güvenlik kurumlarının sosyal sigortacılık ilkelerine göre hizmet vermeleri sağlanabilecektir.

ŞEHİR KURMAK BAĞDAŞ KURMAKTIR.

Faruk DENİZ
(İ.Ü.S.B.F. 200 Mezunu)

Şehir kurmak neye benzer? Türkiye’de iki asırdır, kimin neyi, nereye kadar ve nasıl idare edeceğinin münakaşası yapılıyor. Bütün bunlardan en çok şehir mustarip oldu. Bu münakaşalar, beledi bilgiden, tarih şuurundan, felsefi derinlikten ve güzellik hissinden yoksun yapıldı. Haliyle, kimse bir fayda mülâhaza edemedi. Meselenin genişliği, belirsizliği ve zorluğu bir benzetişten hareket etmeyi gerekli kırdı. Dünyada bulunma hâli biz ölümlüler için gurbetliktir. İnsan bedeninin dünyadaki geçiciliği, ruhun sonsuzluk arayışına ket vuramaz. Ruhun bu iştiyakı; insanın, bulunduğu mekana kök salma ihtiyacını doğuruyor. Bu, mekan ile kurulması düşünülen derin bağların ilk işareti olarak kabul edilmeli. Bakalım, bu çaba, insanın kendine ve dünyaya dair yabancılığını gidermeye ne kadar yetecek?

Uygun bir zeminde, sol ayak sağ oyluğun altına, sağ ayak da sol oyluğun altına alınarak büyük bir ölçülülük, sabır ve ahenkle oturma biçimine, bağdaş kurmak denir. Ahenk ve ölçülülük bir kere emniyet hissi verir insana. Sonra, kendine ve dahi çevresine güvenin ve hürmetin bir ifadesidir. Güven ve hürmet, kendine ve oraya insicam getirir. Türkçe’deki, bağdaşım, bağdaşma, bağdaşmak kelimelerinin bağdaş kelimesi ile olan yakın akrabalıklarını hatırlatmak isterim. Bağdaş kurmaktan bahsederken, o halde, benzer şeyler arasında birbirini tutma hâliinden (cemaatten), bir bütünü meydana getiren parçalardan (şahıs) ve bir zeminden (yeryüzü) bahsediyoruz demektir. Canlılar içinde acelesi olan yalnızca insandır. Hep bir yere yetişmesi veya uzanması gerekir, ihtirasla. Halbuki, bağdaş kuran sükûnet içinde hareketlidir. Sadece hayırda acele eder. Hareketli bir özne olarak, çevresi ile tek boyutlu bir ilişki biçimi geliştirmez, aksine çokluğu esas alır. Bağdaş kuran, sağına ve soluna dönebilmek/bakmak ile çevresinin farkında ve idrakinde olduğunu gösterir. Önüne bakmak ile, kendi başına bir gerçekliği olduğunu, kendi üzerine düş(ün)menin önemini izhar eder. Keza, hayatın bin türlü koşturmacası, hülyaları, arzuları içinde bir an gaffetten sıyrılıp kendine döner. Yukarı bakmak ile, on sekiz bin âlemi fehmeder, bütün bunların yaratıcısı ile olan akdini hatırlar. Bağdaş kurmak, arkaya bakmayı fizikî olarak sınırlandırır. Zorluk, arkaya bakmanın insana korkularını, günahlarını, acizliklerini telkin ediyor olmasındandır. İnsan sağından, solundan, önünden emin oldukça, üzerindeki ‘göğün gök’ olduğunu bildikçe, arkasından emin olabilir.

Bağdaş kurmak bir uyum arayışıdır. Cennette kaybettiğini yeniden bulma arayışı ve çabası. Sükunete, doygunluğa ve dinginliğe erişmiş bir ruhun orada bulunma hâli. Huzura erdikçe varlığa yaklaşıyoruz, sonsuzluk ve devingenlik hissi içinde. Bağdaş kurmak her şeyden evvel insanî bir eylemdir, tıpkı şehirler gibi. İslam medeniyetinin farklı coğrafyalarında tezahür etmiş eski zamanların şehirlerini düşünün, hepsi aynı insanî ölçülülükle benzer ruhu taşırlar: Fez, Buhara, Bağdat, Bursa, İstanbul büyük bir vakarlık, incelik ve ölçülükle bağdaş kurmuş insan figürünü temsil eder. Şehre dair ev, konak, saray, camii, her ne var ise, kendi başlarına bir gerçeklik olarak aynı vakarlıkla bağdaş kurmuşluğun şuru içindedirler. Her ev bağdaş kuruyor, çünkü komşuluk hakkı bunu gerektiriyor. Bağdaş kuran biri yanı başındakinin sırtına çıkamaz, yerini ve haddini bilir. Bizatihi oturma düzeni bir bilinç olarak buna imkan vermiyor zaten. Şimdilerde bağdaş kurmayı unutmuşu benziyoruz. Yoksa unutturuldu mu? Rahatsız vicdanlarımız, bölünmüş benliklerimiz bu mevzuda bizi mütereddit kıyor. Emin olamayışımız, doğruluk üzere

Dünyada bulunma hâli biz ölümlüler için gurbetliktir. İnsan bedeninin dünyadaki geçiciliği, ruhun sonsuzluk arayışına ket vuramaz. Ruhun bu iştiyakı; insanın, bulunduğu mekana kök salma ihtiyacını doğuruyor. Bu, mekan ile kurulması düşünülen derin bağların ilk işareti olarak kabul edilmeli. Bakalım, bu çaba, insanın kendine ve dünyaya dair yabancılığını gidermeye ne kadar yetecek?

kendimizle hesaplaşamayışımız bundan olsa gerek. Bir yerlere kök sağlama ihtiyacı hissetmiyoruz artık, çünkü bağdaş kurmayı bilmiyoruz, otururken mekan ile aramıza başka vasıtalar alma ihtiyacı hissediyoruz. Bu davranış ve bilinç hâli, samimiyetsizliğin, bencilliğin, kör ihtirasların bir ölçü hâline geldiğini gösteriyor. Ölçsüzlüğümüz, sahicilik arayışımızın sahteliğini gözler önüne seriyor. Yirminci asrın insanı, kaba bir şuurlulukla her şeyi yağmalamaya çabaladı ve nihayetinde bir avuç insanın kaba şuurluluğu, yığınların şuursuz iradesine dönüştü. Yağmanın en büyüğü, bizzat insan tarafından insana karşı yapıldı. İnsan yeniden beşere doğru tedenni ediyor. Akit bozulduğu an, aklın ihtirasları dizginlenemez. Halbuki, insan her an, sorumluluk sahibi bir varlık olduğunu hatırında tutmalı.

Halide Edib Adivar, hatıratında II. Mahmut'un sadrazamı Selim Paşa'nın torunu Ali Rıza Bey'den bahseder. Halide Edib, Ali Rıza Bey'i, bütün vaktini ya bahçede çalışarak ya da namaz kılarak geçiren, eski devirleri temsil eden İstanbullu diye tarif eder. Halide Edib, Milli mütarekenin çalkantılı günlerinde, ziyaretlerinin birinde bu mütedeyyin insanı memnun etmek için Medine müdafî Fahrettin Paşa'dan bahseder: Fahrettin Paşa mütarekeden sonra Medine'yi muhasara altına alan İngilizlere karşı büyük direnişle bilinir. Yanındakilerin halkın açlıktan kırılmasının önüne geçmek için teslim olunması gerektiğini söylemeleri ve İstanbul'un mütareke şartlarına uyması gerektiği emri karşısında Paşa, zor anlar yaşar. Anlatıldığına göre, Fahrettin Paşa bu zor durum karşısında, Hz. Peygamberin kabrine gider, yalnız ona ait olduğu düşüncesiyle kılıcını Onun ayaklarının ucuna bırakır ve oracıkta bayılır düşer. Devamını Halide Edib'ten dinleyelim: "Ben bunu kendisine anlattığım zaman, bu dinî olayın onu memnun edeceğini sanmıştım. Fakat, o ince yüzünde hiç de böyle bir belirti yoktu. O zamana kadar hiç rastlamadığım garip bir sesle dedi ki: 'Fahrettin Paşa Peygamberlerin kabrinin etrafındaki hurma ağaçlarını kestirmiş.' " Halide Edib şaşırır. Bu kadar derin bir duyuş karşısında şaşırılmamak ne mümkün! Ali Rıza Bey'in insanı hayrete düşüren bu arifane tavrı, Fahrettin Paşa'nın şecaatini gölgelemiyor. Üç şey ihsas ediyor: Kalbin inceliğinden kuvvet almayan bir şecaat noksanı kalmış demektir. Yaşayış ile inançlar arasında bir akis olmamalı, insan hüsnühâl üzere kalabilmeli. Derin inceliğimiz, hissedişlerimizi beslemeli, davranışlarımızı yönlendirmeli.

İnsanı ölçü alan şehir tasavvurumuz kayboldu. İnsana dair hasletler ölçü olmaktan çıkınca, şehir mekanikliğe ve tek düzelığe mahkum edildi. Oysa şehrin de, insan gibi bir iskeleti, bedeni, ruhu ve uzuvları var. Farabî'den öğreniyoruz ki, şehir de insan gibi, âlim, fazıl, cahil, zalim, fasık veya şaşkın olabiliyor. Şehir ve insan eski zamanlara dair bir muhayyel şimdi. Artık kentleşiyoruz, kentleştikçe de cehaletimiz artıyor. Bundan olsa gerek, Süleymaniye külliyesinin yanı başında metro geçirmek veya Eyüp Sultan ve çevresini, bilmem, kaç bin watt elektrik ile aydınlatan 'plastik palmiyeler' ile kirletmek bir aksülâmel uyandırmıyor. Hikmetsiz riyaset, şehre dair bütün insanî hasletlerimizi yok ediyor. Oysa şehir, akliselim, zevkiselim bir his ile, her an yeniden kurulmak ve anbean oluş hâlinde bağdaş kurmak istiyor. Umulur ki, bencilliğimizden, mal ve mülk hırsından izler taşımayan, umutlarımızın habercisi yeni şehirler kurulur.

* Anlayış Dergisi, Sayı 10 Mart 2004.

e-sağlık

Ali POLAT

(İ.Ü.S.B.F. 1995 Mezunu- Finans Uzmanı)

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi,
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.
Kânunî Sultan Süleyman

Babası Yavuz Sultan Selim'in vefatı ile 26 yaşında tahta çıkan Kanuni Sultan Süleyman, Osmanlı Sultanlarının onuncusu ve İslam halifelerinin 75.sidir. Belgrad'ın Fethi (1521), Rodos'un zaptı (1522) nı sağlayarak Osmanlı'ya Akdeniz hakimiyetini sağlamıştır. 1526'da yüzbin kişilik ordu ve 300 kadar top ile Mohaç ovasında Macar ordusunu yenmiştir. 1538 yılında Preveze savaşında Barbaros Hayrettin Paşa komutasındaki donanma ile Akdenizde tam bir Türk hakimiyeti kurmuştur. İhtiyar ve hasta olduğu halde 1566'da

yine cihâda çıkan Sultan, Siğetvar kalesinin zaptı sırasında 72 yaşında vefat etmiştir. Naş Süleymaniye'deki türbesine defn edilmiştir. Çok kısaca bahsettiğimiz Sultan, 6 milyon 557 bin km2 olan Osmanlı toprağını 14 milyon 893 bin km2'ye ulaştırmıştır. Daha pek çok özelliği olan Sultan, aynı zamanda büyük bir şairdir ve yukarıdaki beyit halk arasında en çok bilinendir. Sultan, çok daha ulvi gayelerle gerçekleştirdiği ve kısacık hayatına sığdırdığı bu başarılarından sonra belki de sağlığın ne kadar önemli olduğunu bu beyti ile vurgulamıştır.

İnsanoğlu yaradılış gereği beklentisi olmadan yaşayamaz. Beklentilerimiz, umutlarımız, geleceğe ilişkin kaygılarımız hem bizi hayata daha da bağlar hem de zamanla varoluşun amacı haline gelir. Beklentilerin kaynağı ne olursa olsun, hayat ümit ve yeis arasında devam eder gider. Kanuni Sultan Süleyman bile kendi saikleriyle "işinin ehli" bir sultanlık yapmış ve hayırla yâd edilen bir sultan olmuştur. Lâkin, onun da vardığü nokta, bir nefes sıhhat'in cihanda hiçbir şeye değmeyeceğidir. Bir nefes sıhhat cihana bedel olsa da cihanın belki de zerresi değerde olan umutlar, beklentiler bizi sıhhatimizden her gün biraz daha uzaklaştırmaktadır. Her ne kadar Kânunî, biraz da devlet'in itibarından bahsetse de modern hayatta devletin ya da özel hayatın birbirinden çok da farkı kalmamıştır. Aradan geçen 500 yılda sıhhati bozulanlar da sıhhati bozanlar da değişmiş, onlar bile yok oldu giderken sıhhat önemini yitirmemiştir.

Bizde bu sayımızda madem devir değişti dedik, sıhhat bulacak internet kaynaklarından biraz bahsedelim istedik. Her ne kadar sıhhatin ilacı, doktoru olsa da tedbir olarak alınacak önlemlerle hastalıklar önenebilir, bilgi sahibi olduğumuz takdirde riskleri, tehditleri daha iyi algılayabiliriz. İnternet'i aslında çok büyük bir kütüphane gibi düşünebiliriz. Faydalı, faydasız bir çok kaynağın, bilginin yer aldığı bir alan. Bu alanlarda bilgiye ulaşmak için yön gösteren kılavuzlara ihtiyaç duyulmaktadır. Aslında arama motorları bir anlamda bu kılavuzların yerini alan web sayfalarıdır. Örneğin google adlı ünlü arama motoru 8 milyar'dan fazla internet sayfasını saniyeler içinde arayıp size sonuçları getirmektedir. Sonuçların ne olacağı aslında biraz da kullanıcıya bağlıdır. Doğru bilgiyi doğru şekilde ya da arama motorunun anlayacağı şekilde vermek daha net bilgi almaya, bir sürü gereksiz sayfa içinde dolaşmamızı engelleyecektir. Arama motorlarında "sağlık, şifa, bitkisel tedavi, kadın hastalıkları, doğum, çocuk hastalıkları, bebek bakımı ..." türü kelimelerle arama yaparak ilgili sayfalar bulunabilir ve en azından el altında, acil bir bilgi ihtiyacı olduğunda ulaşabileceğiniz web kaynaklarını bilmiş oluruz.

yazının maksadı detaylı olarak bir web sitesini tanıtmaktan ziyade, gruplara ayrılmış şekilde bazı web sitelerinin isimlerini zikretmek ve gerektiğinde bu sitelerden de yararlanılabileceğini hatırlatmaktır. Genelde, sağlığa ilişkin siteler de kendi içlerinde tasnif edilebilir. Sağlık kurumlarının (özel hastane, laboratuvar vs.) hem reklam hem bilgi amaçlı oluşturdukları web sitelerinin dışında özel büroları bulunan hekimlerin de web siteleri bulunabilmektedir. Bazen bu hekimlerin

belli bir tedavi yöntemini ön plana çıkararak sadece belli ürünün reklamına yöneldikleri de görülmektedir. Ya da; internet üzerinden pazarlama, satış vs. amaçları da içermekle birlikte bilgi yönü de ağır basan siteler bulunmaktadır. Her ne grup altında olursa olsun, ilk aramalarda kayda değer siteler ana gruplar itibariyle Anne ve Çocuk Sağlığı, Bitkisel Tedavi, Hastalıklar, Beslenme ve Diyet ve Psikolojik Rahatsızlıklar üzerinde yoğunlaşmaktadır.

Modern tıba alternatif olarak da görüldüğü için bitkisel tedavi yöntemleri ile birlikte modern tıp dışında kalan tüm yöntemler alternatif tıp olarak da isimlendirilmektedir. Bu nedenle "alternatif tıp" ifadesi ile yapılan bir internet aramasında da daha farklı kaynaklara ulaşılabilir. Bu yazının hazırlanmasında tıbbi nebevi ile ilgili özel olarak bir site hazırlanıp hazırlanmadığını araştırılmış, yayınlanan makaleler ve günlük bilgiler dışında özel bir siteye (ten azında ismi ile belli olacak şekilde) erişilememiştir. Umarım bu alanda da daha derli toplu kaynaklar oluşturulur.

Yazımıza son verirken, aşağıdaki linklerden faydalanmanızı umut ediyor, sıhhatli bir hayat diliyoruz. Kazandığımız ne olursa olsun sıhhatimizden daha kıymetli olmayacaktır.

Anne-Çocuk-Aile

<http://www.saglikvakfi.org.tr/>
<http://www.annelergrubu.com>
<http://www.minikeller.com>
<http://www.annecocuk.com>
<http://www.ailem.com/>
<http://www.bebek.com/>
<http://www.cocukca.com/>
<http://www.aileniz.net/>
<http://www.gebelik-rehberi.com/>
<http://www.gebelik.org/>
<http://www.webbebek.com/>

Hastalık & Genel Sağlık

<http://www.tamtip.com/>
<http://www.saglikbilgisi.com/>
<http://www.populermedikal.com/>
<http://www.tiprehberi.com>
<http://www.jinekoloji.net/>
<http://www.mukemmelsaglik.net/>
<http://www.beifitigi.com/tr/index.htm>
<http://www.revir.com/index-hasta.shtml>
<http://www.gribim.com/>
<http://www.hekimim.com/>

Bitkisel Tedavi

<http://www.sifalibitki.com>
<http://www.bitkisel-tedavi.com/>
<http://www.bitkiselsite.com/>
<http://www.dogaltedavi.de/>
<http://www.bitkilerindunyasi.com/>
<http://bitkiterapi.tripod.com/>
<http://www.lokman-hekim.com/>
<http://www.doktordoga.com/>

<http://www.bitkiselsifa.com/>
<http://www.pelinherbal.com>
<http://abone.superonline.com/~spices/anasayfa.htm>
<http://www.sifalibitkiler.net>
<http://www.mecitefendi.com/>

Beslenme ve Diyet

<http://www.diyetonline.com/>
<http://www.diyetisyenim.com/index1.php>
<http://www.formdakal.com/>
<http://www.kalorikontrol.com/>

Psikoloji

<http://www.psikoturk.net/>
<http://www.sanalpsikolog.com/>

Kaplıca

http://www.cihamnet.com/cnet/yasam/saglik/ili_kaplica.htm
<http://www.linkdunyasi.com/Saglik.html>

MENSUPLARIMIZ

Kibar ALTUNAL (1983)

1959 Şavşat doğumlu olan Altunal 1983 döneminde S.B.F.'den mezun olmuş ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde Mali Hukuk dalında Yüksek Lisans yapmıştır. Kibar Altunal, Keçiören Belediye Başkanlığı, Yem Sanayi Genel Müdürlüğü, İller Bankası Genel Müdürlüğü, Çevre Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nda çeşitli görevler üstlenmiştir. Halen Sağlık Bakanlığı'nda Başmüfettiş olan Altunal Sağlık Bakanlığı'nda Bakan Danışmanı olarak görev yapmaktadır.

Cafer TOKMAKLI (1983)

1961 Kars doğumlu olan Tokmaklı ilk öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra 1979'da İ.Ü. S.B.F.'ye girmiş ve ilk dönem mezunu olarak 1983'de mezun olmuştur.halen Sayıştay Denetçisi olarak görevine devam etmektedir.

Mustafa GİRİT (1987)

1964 Rize doğumlu olan Girit 1987 dönem mezunu olarak İ.Ü. S.B.F.'yi bitirmiş, İstanbul Üniversitesi Maliye Anabilim dalında yüksek lisans yapmıştır. Halen Vergi Denetmeni olarak görevine devam etmektedir.

Nihat ÖZFİDAN (1987)

1966'da Malatya'da doğdu. 1987 yılında İ.Ü. S.B.F.'den mezun olduktan sonra İçişleri Bakanlığı Kontrolör Başkanlığı'nda kontrolör olarak göreve başladı. Halen aynı göreve devam etmektedir.

Yaşar ÇAKMAK (1990)

İstanbul - 1967 doğumlu olan Çakmak 1990 yılında İ.Ü. S.B.F.'den mezun olmuş, ardından Sayıştay'da Denetçi olarak göreve başlamıştır. Türk Telekom Genel müdürlüğü Malzeme Dairesi Başkanlığı Daire Başkanı olarak atanmış ve halen aynı göreve devam etmektedir.

Mehmet Günay GÖKÇE (1991)

1969 Çorlu doğumlu olan Gökçe ilk ve orta öğrenimini İstanbul'da tamamlamış, 1991 yılında da İ.Ü. S.B.F.'den mezun olmuştur. Çeşitli özel sektör ve kamu kuruluşlarında görev yapmıştır. Ottoman Hali Sanayi ve Tic. Ltd. Şti'de Personel müdürü olarak görev yapmaktadır. Ayrıca İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı'nda yüksek lisans yapmıştır.

Hıdır ALBAYRAK (1992)

1969 Elazığ doğumlu olan Albayrak 1992 dönemi mezunu olarak İ.Ü. S.B.F.'yi bitirmiştir. İstanbul Defterdarlığı Beyazıt Vergi Dairesi'nde görev yaptıktan sonra özel sektöre geçiş yapmış ve halen yönetici olarak özel sektörde çalışmaya devam etmektedir.

Mehmet Ali ÖZKAN (1992)

1967 Devrekani doğumlu olan Özkan, ilk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladıktan sonra İ.Ü. S.B.F.'ye girmiş ve 1992 yılında fakültemizden mezun olmuştur. Millî eğitim Bakanlığı ve Vakıflar Bankası'nda çalıştıktan sonra Çalışma ve sosyal güvenlik Bakanlığı'nda Genel Müdür Yardımcılığı'nı sürdürmektedir. Ayrıca Millî güvenlik akademisi'nde çalışmalarda bulunmuştur.

MENSUPLARIMIZ

Mehmet TUNTAŞ (1992)

Elazığ – 1968 doğumlu olan Tuntaş ilk ve orta öğrenimini memleketi Elazığ'da tamamlamış, 1992 yılında da İ.Ü. S.B.F.'den mezun olmuştur. Bir süre Maliye Bakanlığı Vergi denetmeni olarak görev yaptıktan sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı'na müfettiş olarak atanmış ve halen aynı görevi yapmaktadır.

Vedat ORAL (1996)

1975 yılında İstanbul'da doğmuştur. İlk ve orta öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra İ.Ü. S.B.F.'ye girmiş ve 1996 yılında fakülteden mezun olmuştur. Özel sektörde göreve başlayan Oral, Lider Kağıtçılık A.Ş.'de Finans Müdürü olarak yöneticiliğe devam etmektedir.

Recep TEKÇAM (1999)

1977 yılında İstanbul'da doğan Tekçam ilk ve orta öğrenimini İstanbul'da Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne girmiş, 1999 yılında da buradan mezun olmuştur. Mezuniyetin ardından Sağlık Bakanlığı'nda göreve başlayan Tekçam daha sonra buradan ayrılarak Asya Finans Kurumu A.Ş.'de müfettiş yardımcısı olarak göreve başlamıştır. Halen aynı göreve devam etmekte Tekçam ayrıca İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde MBA çalışmasında bulunmuştur.

İbrahim HENDEKÇİ (2000)

1974 yılında Giresun'da dünyaya gelen Hendekçi, orta ve lise öğrenimini tamamladıktan sonra 2000 yılında İ.Ü. S.B.F.'den mezun olmuştur. Öz Tadımlı Gıda'da bir süre çalıştıktan sonra Dışbank A.Ş.'de uzman yardımcısı olarak çalışmaya başlamıştır. Halen aynı bankada görevine devam etmektedir.

Taha ÖZDEMİR (2001)

1977 Mardin doğumlu olan Özdemir orta öğrenimini Elazığ'da tamamladıktan sonra 2001 yılında İ.Ü. S.B.F. Kamu Yönetiminden mezun olmuş, Marmara Üniversitesi İktisat Tarihi Anabilim Dalında yüksek lisans çalışmasına başlamıştır. 2004 yılında Gelir Uzman yardımcısı olarak Maliye Bakanlığı'nda göreve başlamış ve halen aynı göreve devam etmektedir.

Yunus Emre ALTINER (2001)

1978 yılında Of'ta doğmuştur. İlk öğrenimini memleketi Of'ta, orta öğrenimini de 1998 yılında İstanbul'da tamamlayan Altiner aynı yıl İ.Ü. S.B.F. Maliye Bölümü'ne girmiş ve 2002 yılında da mezun olmuştur. Marmara Üniversitesi İktisat Tarihi bölümünde yüksek lisans çalışması yapmakta olan Altiner, 2004 yılında İçişleri Bakanlığı Kaymakamlık sınavını kazanarak kaymakam olarak atanmıştır. Halen Akkuş (Ordu) ilçesinde kaymakam olarak görev yapmaktadır.

ATAMA ve KARİYER

- Vakfımız Yönetim Kurulu Başkanı 1987 dönemi mezunumuz Ömer AYDEMİR, GÖPAŞ Genel Müdürü olarak atanmıştır.

- 1987 dönemi mezunumuz Abdülkerim EMEK, Sermaye Piyasası Kurulu üyeliğine getirilmiştir.

- 1986 dönemi mezunumuz Hasan Murat BERKSOY, Yalova Valiliği APK Müdürlüğüne atanmıştır.

- 1994 dönemi mezunumuz Murat ÖZTÜRK, Ziraat Bankası İzmit Merkez Şubesine Müdür Yrd. olarak atanmıştır.

- 1987 dönemi mezunumuz Etkan ALA, Batman Valiliği görevinden Diyarbakır Valiliği görevine atanmıştır.

- 1986 dönemi mezunumuz Dr. Ahmet ALTIPARMAK, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğüne atanmıştır.

- 1994 dönemi mezunumuz İstanbul Büyükşehir Belediyesi Encümen Müdür yardımcısı Turan KONAK, Encümen Müdürlüğü görevine atanmıştır.

- 1994 dönemi mezunumuz, Vakfımız Yönetim Kurulu üyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Müfettişi Bekir KÖKSAL, İstanbul Valiliği İl Mahalli İdareler Müdürlüğü'ne atanmıştır.

- 1989 dönemi mezunumuz Sarıkaya eski Kaymakamı Ali YERLİKAYA, Sağlık Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü görevine atanmıştır.

- 1989 dönemi mezunumuz Ahmet BAKIR, Sağlık Bakanlığı Personel Genel Müdür yardımcısı olarak atanmıştır.

- 1996 mezunumuz eski Tarım Bakanlığı müfettişi Osman DURU, TÜBİTAK'a uzman olarak atanmıştır.

- 1996 dönemi mezunumuz eski Tarım Bakanlığı müfettişi Mustafa ÇAPKIN, TÜBİTAK'a uzman olarak atanmıştır.

- 1992 dönemi mezunumuz Abdullah YAYLI, Kal Bilişim Ltd. Spider Baskı Teknolojileri A.Ş.'de Grup Genel Müdür Yardımcılığı görevine getirilmiştir.

- 1984 dönemi mezunumuz İ.Ü. İktisat Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Mustafa DELİCAN, Beykent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı olmuştur.

- 1991 dönemi mezunumuz Vakfımız Yönetim Kurulu Başkan yardımcısı Ömer KURU, STAR Gazetesi TMSF Özel Danışmanı olarak atanmıştır.

- Başhesap Uzmanı Hakkı KOÇAK, Marmara Kurumlar Vergi Dairesi Başkanı olarak atanmıştır.

- 1985 dönemi mezunumuz Vakfımız Denetim Kurulu üyesi İsmail KOÇAK, Anadolu Finans Kurumu Kredi İzleme Müdürlüğü görevine getirilmiştir.

ATAMA ve KARİYER

pano

35

- 1991 dönemi mezunumuz eski Kilis Vali yardımcısı Rahmi DOĞAN, İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Şube Müdürü olarak atanmıştır.

- 1991 dönemi mezunumuz eski Kaymakam Okan MEMİŞ, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü İnceleme ve İzleme Şube Müdürü olarak atanmıştır.

- 1987 dönemi mezunumuz Vakfımız Yönetim Kurulu üyesi Ahmet ÇINAR, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kontrol Daire Başkanı olarak atanmıştır.

- 1986 dönemi mezunumuz Nazir ESİRCİ, İZSU Genel Müdür Yardımcısı olarak atanmıştır.

- 1983 dönemi mezunumuz Prof. Dr. Mehmet DUMAN, Kocaeli Üniversitesi Ekonomi Bölüm Başkanlığı görevine getirilmiştir.

- 1988 mezunumuz Vakfımız Yönetim Kurulu üyesi Ahmet ALBAYRAK, MÜSİAD Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

- 1987 dönemi mezunumuz AK Parti İl Başkan Yardımcısı Nurettin NEBATI, MÜSİAD Yönetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

- 1996 dönemi mezunumuz Fatih BOLCAN, Küçükçekmece Belediyesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü olarak atanmıştır.

- 1995 mezunumuz Tarkan OKTAY, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktora tezini başarıyla savunarak doktor unvanını almıştır.

*(Gelişmelerin üyelerimize daha sağlıklı olarak duyurulması için mensuplarımızdan panoya eklenecek gelişmeleri mail, faks, tel vs. araçlarla vakfımıza bildirmelerini rica ederiz.)

Mezunlarımızı tebrik eder, muvaffakiyetler dileriz.

KAYMAKAMLIK SINAVINI KAZANALAR

(2004) - Bülent TEKBIYIKOĞLU, Fatih KIZILTÖPRAK, Murat KARASU, Ömer Hilmi YAMLI, Şenol KAYA, Yunus Emre ALTINER, Zafer ENGİN.

(2005) - Ahmet TÜRKÖZ, Bilal KENDİRCİ, Cengiz AYHAN, Cevat UYANIK, Mehmet Gökhan ZENGİN, Muhammet Selami YAZICI, Mustafa TEMİZ, Nedim AKMEŞE, Ramazan KESKİN.

Genç mezunlarımızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

DOĞUM, VEFAT

DOĞUM

- 1992 mezunumuz Abdullah YAYLI'nın 30.12.2004 tarihinde, Ece Umay ismini verdikleri bir kız çocukları dünyaya gelmiştir.

- Ahmet ŞAHİN'in bir kız çocukları dünyaya gelmiştir.

- 1994 dönemi mezunumuz Vakfımız Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Bekir KÖKSAL'ın 29.10.2004 tarihinde Mustafa Yusuf ismini verdikleri bir erkek çocukları dünyaya gelmiştir.

- 1987 mezunumuz Sezai UÇARMAK'ın 19.12.2004 tarihinde Ayşe Sena ismini verdikleri bir kız çocukları dünyaya gelmiştir.

- 1992 dönemi mezunumuz Yrd. Doç. Dr. Tahir BÜYÜKAKIN'ın Cemre adını verdikleri bir kız çocukları dünyaya gelmiştir.

Mezunlarımızı tebrik eder, bebeklere hayırlı ve uzun ömürler dileriz.

VEFAT&BAŞSALIĞI

- Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer, kanser hastalığı sonucu 03.08.2004 tarihinde Gayrettepe'deki konutunda yaşamını kaybetmiştir.

- 1991 Mezunumuz, Family Finans Kurumu Gaziosmanpaşa Şubesi Müdürü Sn. Mümin Solak'ın anneleri 16.11.2004 tarihinde vefat etmiştir.

Merhum ve Merhumeye Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dileriz.

HI-TECH COATINGS

Sim Mümessillik Baskı Mürekkep ve Malzemeleri Tic.veSan.Ltd.Şti.
Keresteciler Sitesi Savaş Caddesi No : 3/1 34010 MERTER - İSTANBUL
Tel :212.637 62 50 (Pbx) Fax :212.637 61 42 e-mail: info@simlimited.net

RENKLI DÜNYALAR SİHİRLİ RÜYALAR

Boys & Girls

B & G
store

www.bqstore.com.tr

ENRICO
COVERI
MADE IN ITALY

MARIELLA BURANI
MADE IN ITALY
le giovani

baby
Graziella
MADE IN ITALY

BOYS & GIRLS

BetsY
MADE IN ITALY

Prosperine®
MADE IN ITALY

RICCIONE®

Shops : Akmerkez - Carrefour - Sadiye - Profilo - Fly Inn - His Center - Baykar - Beşik - Kariyer - Mercis - Adana - Loto EGS Park - Samson - Career - Grand Options - Aristo - YEM/Sipi - YEM/Saleria - YEM/Levi Bank